

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
T: 088 369 03 69
I: www.odzob.nl

Aan de raden en staten van de
deelnemers van de ODZOB

uw kenmerk	uw bericht van	ons kenmerk	datum
		Z.32553/D.142742/EM/JIP	13 april 2016
onderwerp		contactgegevens	
Voorlopige jaarstukken 2015		e-mail : E.Minnen@odzob.nl	
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant		tel. : 088 369 04 42	

Geachte heer/mevrouw,

In zijn vergadering van 6 april jl. heeft het Dagelijks Bestuur de voorlopige jaarstukken 2015 (jaarverslag en jaarrekening) van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant vastgesteld. De accountant heeft reeds een goedkeurende verklaring bij deze stukken afgegeven. Conform artikel 34b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zenden wij u hiermee deze voorlopige jaarstukken inclusief het verslag van de accountant toe.

Met vriendelijke groet,
Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant,

W.J.F. van der Rijt – van der Kruis

J.M.L. Tolsma

Bijlagen:

Voorlopige jaarstukken 2015 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Uitkomsten controle en overige informatie 2015 (accountantsverslag)

cc: Colleges van B&W/College van GS, OGP-leden

JAARSTUKKEN 2015

VERSIE 29 MAART 2016

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Ter Identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better
workable world

Ter Identificatie

Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better
Working World

JAARSTUKKEN 2015

VERSIE 29 MAART 2016

In opdracht van

Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant

Opgesteld door

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven

Z.32553/D.140085

Auteur

Erik Minnen, Jan Bontenbal

Projectnummer

Datum

06 april 2016

Status

Voor akkoord

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant,

W.J.F. van der Rijt - van der Kruis
voorzitter

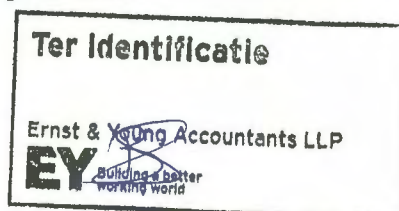

J.M.L. Tolsma
plaatsvervangend secretaris

Inhoudsopgave

1	Algemeen.....	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Missie, visie en doelstelling	1
1.3	Ontwikkelingen en samenwerking.....	2
2	Jaarverslag	5
2.1	Programmaverantwoording.....	5
2.1.1	Basistaken, verzoektaken en collectieve taken.....	5
2.1.2	Programmadeel I: Basistaken	5
2.1.3	Programmadeel II: Verzoektaken	6
2.1.4	Programmadeel III: Collectieve taken.....	9
2.1.5	Programmadeel IV: Intensiveringsbudget.....	10
2.2	Paragrafen	12
2.2.1	Lokale heffingen.....	12
2.2.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	13
2.2.3	Financiering	19
2.2.4	Bedrijfsvoering	21
2.2.5	Verbonden partijen	24
2.2.6	Grondbeleid.....	24
2.2.7	Onderhoud kapitaalgoederen.....	24
3	Jaarrekening.....	25
3.1	Balans en toelichting	25
3.1.1	Balans	25
3.1.2	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	25
3.1.3	Toelichting op de balans per 31 december 2015	28
3.2	Overzicht van baten en lasten.....	36
3.2.1	Saldo van lasten en baten.....	36
3.2.2	Baten	37
3.2.3	Lasten	40
3.3	Incidentele lasten en baten	43
3.4	Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	43
3.5	Controleverklaring.....	45
	Bijlage 1 Detailoverzicht baten per opdrachtgever.....	46

Jaarstukken 2015

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren bij advies, vergunningverlening, toezicht en handhaving. De organisaties zijn daar toe in staat daar zij beschikken over voldoende massa, kennis en ervaring. De werkzaamheden bestaan uit de uitvoering van zogenaamde basis- en verzoektaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De Omgevingsdienst bereidt zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de Omgevingswet. Kaders daarbij zijn de kwaliteitsrichtlijnen, die door de deelnemers voor de Gemeenschappelijke Regeling worden vastgesteld.

De samenwerking met partners, burgers, bedrijven, en andere (semi-)overheden wordt gebaseerd op vertrouwen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. De ODZOB streeft naar een gedegen imago, transparantie en een hoge bestuurlijke sensitiviteit onder het motto "Samen meer waarde". Wie de ODZOB inschakelt krijgt een kwalitatief goed product voor een verantwoorde prijs.

1.2 Missie, visie en doelstelling

Bestuur en directie achten het van belang dat de ODZOB is voorbereid op de ontwikkelingen die de toekomst van de dienst bepalen, zoals de komst van de Omgevingswet, regionale ontwikkelingen en speerpunten, maar ook het gegeven dat de deelnemers zonder uitzondering te maken hebben met financiële taakstellingen en een fors pakket aan nieuwe taken die in regionaal verband opgepakt gaan worden. In het in september 2014 door het Algemeen Bestuur vastgestelde Concernplan 2014-2018 *Samen meer waarde* wordt verwoord welke ambities en prioriteiten de ODZOB voor en samen met de deelnemers in de regio nastreeft. In het Concernplan is het volgende opgenomen met betrekking tot de missie, visie en doelstelling van de ODZOB:

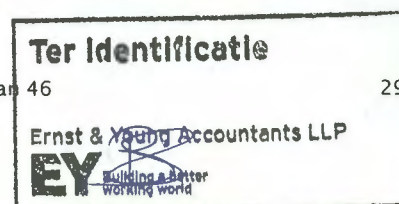
Missie

De Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant zorgt voor het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidooost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Visie

De ODZOB zorgt als uitvoeringsorganisatie voor kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de door de bevoegde gezagen opgedragen taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samenwerking en bundeling van kennis en ervaring dragen daar in belangrijke mate toe bij. De daardoor ontstane professionele taakuitvoering voldoet aan landelijke kwaliteitscriteria.

De uitvoering van de taken wordt gekenmerkt door de kernwaarden: deskundigheid, duidelijkheid en betrouwbaarheid. De ODZOB is verbindend, vernieuwend en onderscheidt zich door kwaliteit. De ODZOB levert output van hoge kwaliteit en borgt een kosteneffectieve uitvoering. De maatschappelijke outcome is: een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

Doelstelling

De ODZOB is een robuuste en kwalitatief goede organisatie op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving: de ODZOB is een continu zich ontwikkelende organisatie en zorgt ervoor dat de organisatie voldoet aan door de deelnemers gestelde kwaliteitseisen en door het Rijk gestelde eisen. Bij in werking treden van de Omgevingswet kan de ODZOB voor de deelnemers in de GR die daar om verzoeken en, onder voorwaarden, voor andere overheidsorganisaties, alle taken die vallen binnen de Omgevingswet, integraal uitvoeren en wel zodanig dat de kwaliteit hoger is dan wanneer deze taken door de individuele deelnemers zelf, dan wel in subregionaal verband, worden uitgevoerd.

1.3 Ontwikkelingen en samenwerking

2015 is het tweede volledige uitvoeringsjaar voor de ODZOB. De nieuwe organisatie is volop in bedrijf. Deelnemers en overige partijen zorgen voor een constante stroom aan opdrachten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op diverse andere terreinen als welstand, agrofood, externe veiligheid, communicatie, die tijdig en met de juiste kwaliteit zijn afgerond.

De samenwerking met en tussen de deelnemers heeft er toe geleid dat het bureau Arena Consulting als één van de conclusies van haar onderzoek medio 2015 'Van fundamenteel naar strategische partner' noteerde dat 'een stabiel organisatorisch en bedrijfsmatig fundament is gelegd, de bedrijfsprocessen (primaire taken en administratief) in de basis zijn ingericht, de organisatie qua informatievoorziening (planning en verantwoording) 'in control' en de exploitatie kloppend is en er voldoende integratie van de culturen van de 'latende organisaties' heeft plaatsgevonden. En dat er voldoende draagvlak is bij de deelnemers om samen verder te ontwikkelen en verbeteren'.

Het rapport, dat door het Bestuur van de ODZOB is opgesteld, geeft richting aan de verdere ontwikkeling van de organisatie ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- inhoudelijk: borgen van de basiskwaliteit van diensten, verhelderen toegevoegde waarde voor de opdrachtgevers, zorgen voor een gelijk speelveld en innoveren in aanpak;
- bestuurlijk: transparanter omgaan met verschillende rollen (eigenaar, bestuurlijk partner en opdrachtgever) op niveau van AB en OGP, invulling geven aan de kaderstellende en controlerende rol van het AB, focus in rol van DB;
- Relationeel: beter aanhaken bij de omgeving (van Angelsaksisch naar Rijnslands), meer samenwerken met de deelnemers, (partnerrol), verbetering relatiebeheer tussen management ODZOB en opdrachtgevers;
- Organisatorisch: ontwikkeling organisatiecompetenties voor invulling van de partnerrol, helder accountmanagement, professioneel opdrachtgeverschap;
- Strategie: bereiken van consensus over het toekomstig profiel van de ODZOB.

Het vergroten van de betrokkenheid van het bestuur bij de uitvoering van de werkzaamheden door de ODZOB en de samenwerking tussen de deelnemers heeft vorm gekregen tijdens zogenaamde werkconferenties, waar rond verschillende onderwerpen afwegingen en keuzes zijn voorbereid en/of gemaakt. Een werkvorm die door bestuursleden, ambtelijke ondersteuners en medewerkers van de ODZOB als zinvol en effectief worden gezien.

Op verschillende onderwerpen zijn in 2015 stappen gezet.

De ODZOB heeft met alle gemeenten procesafspraken gemaakt over zowel vergunningverlening als toezicht. Dat betekent dat duidelijk is waar verantwoordelijkheden liggen. Dit draagt bij aan een efficiënte uitvoering van werkzaamheden bij zowel de ODZOB als de deelnemer en efficiënte samenwerking tussen de ODZOB en de deelnemers.

Deelnemers en de Brabantse omgevingsdiensten hebben de eerste stappen gezet op weg naar een uniform uitvoeringsniveau voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, gebaseerd op risicoreductie. Belangrijk daarbij is om een objectief en actueel inrichtingsbestand vast te stellen. Tijdens een werkconferentie met de bestuursleden van de Brabantse Omgevingsdiensten op 30 november 2015 was men bijna unaniem van mening, dat er een belangrijke gezamenlijke opgave ligt om op deze wijze een veilige en gezonde leefomgeving te borgen.

2015 was ook het jaar dat alle gemeenten in Brabant, samen met de waterschappen, terreinbeherende instanties, politie, en de provincie Noord-Brabant zijn gaan deelnemen aan Samen Sterk in Brabant (SSiB). De zogenaamde witte vlekken zijn verdwenen en samenwerking kan worden uitgebouwd om veiligheid in en bescherming van het 'buitengebied' te bewerkstelligen op thema's als wildcrossen, illegaal dumpen en stroperij.

Met de deelnemers en samen met de beide andere Omgevingsdiensten in Brabant wordt geïnteriseerd wat de gevolgen voor deelnemers en de omgevingsdiensten zullen zijn van de Omgevingswet die naar verwachting eind 2018 in werking zal treden. Ook participeert de ODZOB in diverse pilot-projecten van provincie en het Rijk om te toetsen hoe de Omgevingswet in de praktijk kan gaan werken, en om in beeld te brengen welke knelpunten daarbij ontstaan.

Eind 2015 is de ODZOB verhuisd naar een nieuwe locatie, Wal 28 te Eindhoven. Van een traditioneel kantoor met vaste werkplekken voor iedereen, is in de nieuwe werkomgeving het Nieuwe Werken helemaal doorgevoerd. Medewerkers kiezen dagelijks de werkplek die het beste past bij de functionaliteit die zij op dat moment nodig hebben. Het kantoor is transparant en uitnodigend. Door de gekozen inrichting en indeling zijn er extra, waardevolle elementen gecreëerd die samenwerken, verbinden, openheid en transparantie fysiek ondersteunen. De 1e verdieping is een grote open ruimte. Het kantoor fungeert als ontmoetingsplek met flexibele werkplekken en is gericht op communicatie, samenwerken en ontmoeten. Het kantoor zorgt door de inrichting in combinatie met de gekozen activiteiten voor een extra verbindende factor tussen alle collega's (en niet alleen tussen teamleden). Zo biedt de koffiehoeek op de eerste verdieping veel ruimte voor toevallige ontmoetingen, waardoor de zo gewenste dwarsverbanden worden gelegd. Met al deze elementen dragen we het motto 'Samen Meer Waarde' uit. Ook medewerkers van deelnemers komen geregeld "aanlanden" in het kantoor van de ODZOB om nog nauwer samen te kunnen werken met de ODZOB-collega's. Sinds de verhuizing werkt de ODZOB volledig digitaal.

De ODZOB is een organisatie waar het kernproces vrijwel geheel bestaat uit het opnemen, verwerken en leveren van informatie. Hiermee is de rol van de informatiesystemen (ICT) cruciaal voor de continuïteit, de efficiency en de effectiviteit van de bedrijfsvoering. In 2015 is verder gewerkt aan het digitaliseren van de processen. Eind 2015 is de digitale handtekening ingevoerd. Ook is in 2015 een *Handboek Vervanging Archiefbescheiden* opgesteld met als doel om volledig digitaal te kunnen werken. Dit handboek is inmiddels goedgekeurd door het DB.

Om te komen tot betere informatie-uitwisseling tussen ODZOB en deelnemers, is in 2015 als pilot een 'Samenwerkingsportaal' geïmplementeerd, een online omgeving waarin gemeenten en provincie de status van lopende zaken bij de ODZOB kunnen inzien. Voor intern gebruik is een monitoringsrapportage gerealiseerd, die ook digitaal aan de deelnemers ter beschikking wordt gesteld.

In 2015 is de samenwerking met deelnemers en andere partners verder uitgebouwd. Ambtelijk wordt met de deelnemers samengewerkt in het Opdrachtgeversplatform en in diverse (sub)regionale werkgroepen. Verder wordt samengewerkt met de Veiligheidsregio, de GGD en de waterschappen. Landelijk wordt

geparticipeerd in de Omgevingsdienst.NL en is de ODZOB aangesloten bij de Inspectieweek Milieu. Met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten wordt samengewerkt op zowel onderwerpen die de bedrijfsvoering betreffen (ICT, P&O) maar ook in diverse inhoudelijke projecten zoals de inrichting van de Brabantbrede meldkamer, veiligheid en samenwerking met het functioneel parket.

Het aantal deelnemers dat mandaten heeft verstrekt voor de uitvoering van werkzaamheden is uitgebreid met 2. Dat betekent dat nu 8 deelnemers een volledig mandaat hebben afgegeven voor uitvoering van werkzaamheden op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. 2 deelnemers hebben mandaat verleend voor toezicht en handhaving maar niet voor vergunningverlening en 2 deelnemers hebben een machtiging verleend voor het verrichten van feitelijke handelingen met betrekking tot vergunningen, toezicht en handhaving. Alle deelnemers hebben mandaat verleend voor het aanwijzen van toezichthouders. 2 deelnemers hebben de toezichthouders van de ODZOB zelf aangewezen.

In de paragrafen 2.1.4 en 2.1.5 zijn een aantal interessante projecten, die in 2015 zijn uitgevoerd, toegelicht.

2 Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

2.1.1 Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

In de Gemeenschappelijke Regeling hebben de deelnemers afgesproken dat er in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basistaken en verzoektaken. De ODZOB kiest ervoor om te werken met één programma, dat bestaat uit verschillende programmadelen: basistaken, verzoektaken, collectieve taken en een Intensiveringsbudget voor innovatie en kwaliteit. Deze programmadelen worden in de volgende paragrafen toegelicht.

2.1.2 Programmadeel I: Basistaken

In opdracht van bevoegde gezagen voert de ODZOB voor de deelnemers uit:

- Vergunningverlening milieu (agrarisch, procesindustrie en afval)
- Toezicht en handhaving milieu (agrarisch, procesindustrie en afval)
- Toezicht bodemsaneringen en stortplaatsen

Rapportage

Met de deelnemers is afgesproken dat periodiek over de belangrijkste prestatie-indicatoren wordt gerapporteerd. In dit jaarverslag wordt gerapporteerd over de aantallen geleverde producten. Het is nog niet mogelijk om over de doorlooptijden en andere kwaliteits-indicatoren voor alle producten te rapporteren omdat niet voor alle deelnemers wordt gewerkt in de systemen waaruit deze gegevens moeten komen. Voor de provincie Noord-Brabant kunnen deze gegevens wel worden geleverd.

Realisatie

In onderstaande tabel is de realisatie van baten uit basistaken in 2015, afgezet tegen de begroting. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de realisatie van het budget aan basistaken per deelnemer. De realisatie basistaken blijft vooral achter bij de Provincie Noord-Brabant, Helmond, Gemert-Bakel, Bergeijk, Laarbeek en Asten (bij de Provincie, Helmond, Gemert-Bakel en Asten wordt dit ruimschoots gecompenseerd door een hogere afname aan verzoektaken). Er werden met name minder producten vergunningverlening afgenomen, specifiek het product Vergunningaanvraag Wabo uitgebreid behandelen (is vraagvolgend). Verder is er minder juridische ondersteuning afgenomen (vaak bij andere producten inbegrepen), en zijn bij toezicht en handhaving de producten controles type B en C minder afgenomen (soms vervangen door controles verzoektaak). Vanwege de vaak in de werkprogramma's opgenomen niet-gespecificeerde budgetten is een nadere specificatie naar concrete producten niet mogelijk. Bij de provincie Noord-Brabant is de omvang van de basistaken in het werkprogramma wat naar beneden bijgesteld (ten opzichte van de begroting). Dit ten gunste van de verzoektaken. Er zijn met name minder vergunningsproducten basistaken en juridische ondersteuning geleverd.

Baten uit basistaken, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
I	Basistaken					
1.1	Deelnemende gemeenten	3.551.270	3.280.424	3.012.623	2.748.501	-267.801
1.2	Provincie Noord-Brabant	1.711.316	1.711.316	1.288.114	1.346.815	-423.202
Totaal basistaken		5.262.586	4.991.740	4.300.737	4.095.316	-691.003

Indicatoren

Om het proces te sturen hanteert ODZOB output indicatoren, welke inzicht geven in de resultaten (het aantal producten) die worden geleverd met behulp van het ter beschikking gestelde budget, om de doelstellingen te bereiken.

Realisatie aantal producten basistaken 2015

Product(soort)	Aantal
Vergunningverlening	
Aantal behandelde meldingen Wabo	417
<i>Vergunningverlening Wabo m.b.t. inrichtingen (milieu):</i>	
Aantal adviezen bij reguliere procedures Wabo (met en zonder mandaat)	158
Aantal adviezen bij uitgebreide procedures Wabo (met en zonder mandaat)	79
Aantal specialistische adviezen m.b.t. vergunningen Wabo milieu	139
Totaal aantal producten vergunningverlening	793
Toezicht en handhaving	
Aantal uitgevoerde controles bij inrichtingen (grijze spoor)	2.324
Aantal uitgevoerde controles bodem (bruine spoor)	358
Aantal uitgevoerde controles bouw / RO	20
Aantal adviezen betreffende repressieve handhaving	141
Totaal aantal producten toezicht en handhaving	2.843
Juridische ondersteuning (vaak bij bovenstaande producten inbegrepen):	
Aantal adviezen zienswijze behandelen (procedures Wabo)	26
Totaal juridische ondersteuning	26
Klacht/melding afhandelen, ongewone voorvallen:	
Aantal behandelde klachten	136
Aantal ongewone voorvallen	30
Totaal klacht/melding afhandelen, ongewone voorvallen	166
Totaal realisatie aantal producten basistaken 2015	3.828

2.1.3 Programmadeel II: Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet zijn genoemd in het basistakenpakket. Dit betreft:

- Alle inrichtinggebonden wettelijke milieutaken (niet zijnde basistaken);
- VTH-taken op grond van de Wabo;
- Alle niet eerder genoemde taken op het terrein van de fysieke leefomgeving, zoals adviezen, milieu-onderzoeken, uitvoering consignatiedienst, etc.

De verzoektaken kunnen zowel in opdracht gegeven taken binnen het werkprogramma betreffen, als overige opdrachten buiten het werkprogramma. Inhoudelijk is er geen onderscheid tussen de beide categorieën. De werkprogramma's omvatten indicaties van het volume aan deze verzoektaken. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van een jaar opdrachten voor worden verstrekt.

Realisatie

In onderstaande tabel is de realisatie van baten uit verzoektaken in 2015 afgezet tegen de begroting. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de realisatie van het budget aan verzoektaken per deelnemer.

De realisatie verzoektaken is bij 15 deelnemers hoger dan gepland. Qua bedrag zijn de grootste afwijkingen te zien bij de Provincie, Helmond, Gemert-Bakel en Oirschot, en in mindere mate bij Someren, Cranendonck en Best.

In relatief opzicht is de afwijking t.o.v. begroting het grootst bij Oirschot, Cranendonck, Asten, Gemert-Bakel, Helmond, Valkenswaard, en Bergeijk. Een hogere begroting zou wenselijk geweest zijn, omdat hierdoor vooraf het werk en het personeel beter op elkaar afgestemd hadden kunnen worden.

Een hogere realisatie verzoektaken is vooral te zien bij de producten bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning bij voornamelijk Provincie (betreft meestal ondersteuning producten vergunningverlening en toezicht en handhaving, waaronder bijvoorbeeld archivering), Helmond en Laarbeek. Ook bij de productgroepen milieuonderzoek en -advies is de realisatie aanmerkelijk hoger dan begroot. Het betreft hier voornamelijk werkzaamheden voor de Provincie (voornamelijk externe veiligheid en vragen bodemloket) en Cranendonck. Andere substantiële afwijkingen (hoger dan gepland) zijn toezicht en handhaving bij Someren en Helmond, en vergunningverlening bij Gemert-Bakel en Helmond. Een lagere realisatie verzoektaken dan gepland is met name bij Nuenen en Reusel-De Mierden te zien. Verder valt de geringere opdrachtverlening (- € 600.000,-) op het gebied van toezicht en handhaving bij de Provincie op. Gedeeltelijk wordt dit gecompenseerd door producten in de hierboven genoemde productgroep bestuurlijke en ambtelijke ondersteuning.

Baten uit verzoektaken, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
2	Verzoektaken					
2.1	Deelnemende gemeenten	3.352.415	3.352.415	5.148.595	5.086.421	1.796.180
2.2	Provincie Noord-Brabant	3.136.484	3.136.484	4.563.072	4.304.493	1.426.588
2.3	Deelnemers buiten werkprogr.*	1.036.996	1.036.996	incl. zie*	incl. zie*	-1.036.996
	Subtotaal verzoektaken deelnemers	7.525.895	7.525.895	9.711.667	9.390.914	2.185.772
2.4	Dienst SRE	634.025	634.025	0	362.953	-634.025
2.5	Overige opdrachtgevers	1.789.973	1.789.973	1.406.441	1.448.811	-383.532
	Subtotaal verzoektaken niet-deelnemers	2.423.998	2.423.998	1.406.441	1.811.764	-1.017.557
	Totaal verzoektaken	9.949.893	9.949.893	11.118.108	11.202.678	1.168.215

* De realisatie omzet deelnemers buiten werkprogramma (post 2.3) is in bovenstaande tabel onder de posten 2.1, 2.2, 2.4 en 2.5 'Verzoektaken' verantwoord en bedraagt in 2015 € 2.026.001,-. In 2014 bedroeg de realisatie op omzet deelnemers buiten werkprogramma € 1.749.178,-.

Indicatoren

Om het proces te sturen hanteert ODZOB output indicatoren, welke inzicht geven in de resultaten (het aantal producten) die worden geleverd met behulp van het ter beschikking gestelde budget, om de doelstellingen te bereiken.

Realisatie producten verzoektaken 2015

Product(soort)	Aantal
Vergunningverlening	
Aantal gehouden vooroverleggen m.b.t. vergunningen en meldingen Wabo milieu	63
<i>Vergunningverlening m.b.t. bouwen, overig (niet betreffende inrichtingen milieu) en meervoudige aanvragen (bijv. bouwen én milieu):</i>	
Aantal behandelde meldingen Wabo	283
Aantal adviezen bij reguliere procedures Wabo (met en zonder mandaat)	356
Aantal adviezen bij uitgebreide procedures Wabo (met en zonder mandaat)	80
Aantal specialistische adviezen m.b.t. vergunningen Wabo milieu	127
Aantal meldingen en vergunningen overig, niet Wabo (m.n. ontgrondingen en Waterwet)	172
Aantal adviezen beschikking/melding Wet bodembescherming	599
Totaal aantal producten vergunningverlening	1.680
Toezicht en handhaving (de diverse typen activiteiten zijn verdeeld in kleursporen):	
Aantal uitgevoerde controles milieu bij inrichtingen (grijze spoor)	544
Aantal uitgevoerde controles natuurwetgeving (groene spoor)	276
Aantal uitgevoerde controles bodem (bruine spoor)	207
Aantal uitgevoerde controles bij zweminrichtingen en controles waterkwaliteit (blauwe spoor)	630
Aantal uitgevoerde controles bouw/RO (rode spoor)	83
Aantal overige controles (integraal/meerdere kleursporen)	28
Totaal aantal producten toezicht en handhaving	1.763

Realisatie producten verzoektaken 2015 (vervolg)

Product(soort)	Aantal
Juridische ondersteuning:	
Aantal juridische procedures (o.a. bezwaar en beroep)	26
Aantal juridische adviseringen (overig)	38
Totaal aantal producten juridische ondersteuning	64
Overige verzoektaken:	
Aantal inzetten consignatiedienst	254
Aantal behandelde klachten, niet Wabo	21
Aantal adviezen RO en plattelandsontwikkeling	97
Aantal adviezen archeologie	201
Aantal adviezen Welstand en Monumentenzorg	55
Aantal adviezen milieubeleid	55
Aantal adviezen en onderzoeken bodem	82
Aantal adviezen en onderzoeken geluid	189
Aantal overige adviezen en onderzoeken (w.o. lucht en externe veiligheid)	136
Aantal algemene ondersteuning en projectmanagement	288
Aantal producten gegevensbeheer	48
Overige producten (w.o. communicatie)	62
Subtotaal overige verzoektaken	1.438
Totaal realisatie aantal producten verzoektaken 2015	5.000

Als voorbeeld van enkele projecten in de categorie verzoektaken zijn het project uitvoering externe veiligheid, detachering bodem- en geluidzaken, en het project Samen Sterk in het Buitengebied.

Om de kwaliteit van het VTH-proces te borgen, werken de medewerkers in Squit XO. In 2014 was dit programma alleen ingericht voor (provinciale) vergunningverlening. Vanaf 2015 is ook het toezichts- en handhavingsproces voor de kleursporen blauw (advisering met betrekking tot water, met name met betrekking tot de Waterwet, het grondwater, drinkwater, en zwemwater), groen (veehouderijen, Natuurbeschermingswet, en Cross Compliance) en grijs (milieu bij Wabo RIE-inrichtingen) in Squit vastgelegd. In onderstaande tabel zijn enkele realisatiecijfers opgenomen; deze geven een beeld van de kwaliteit die door de ODZOB is behaald bij de Provincie Noord-Brabant. Momenteel wordt hard gewerkt om de gegevens voor de overige deelnemers goed en volledig in Squit XO te registreren, zodat over 2016 een volledig kwaliteitsbeeld vanuit Squit XO gepresenteerd kan worden.

Output kwaliteit: % vergunningen binnen wettelijke termijn verleend, Provincie Noord-Brabant

Product(soort)	%
Wabo-vergunningen uitgebreid	74%
Wabo-vergunningen regulier	96%
<i>Wet Bodembescherming:</i>	
Beschikking ernst/spoed	100%
Saneringsplan	100%
Beschikking ernst/spoed/saneringsplan	100%
Beschikking saneringsverslag	92%
BUS meldingen	99%
Vergunning ontgrondingen	100%
Melding ontgrondingen	100%
Waterwetvergunning	100%
<i>Mate van spontane naleving (bij eerste controle geen overtreding):</i>	
Grijze kleurspoor	81%
Groene kleurspoor	66%
Blauwe kleurspoor	72%
Bruine kleurspoor	77%

2.1.4 Programmadeel III: Collectieve taken

Collectieve taken zijn taken die in gezamenlijkheid worden uitgevoerd op basis van samenwerkingsafspraken en van toepassing zijn op alle partners. Collectieve taken zijn taken waarvoor de ODZOB alle deelnemers als opdrachtgever heeft, die in het belang van de gehele regio worden uitgevoerd en die op voorhand niet of nauwelijks zijn toe te wijzen aan individuele opdrachtgevers.

Collectieve taken die momenteel worden uitgevoerd binnen de regio Zuidoost Brabant zijn:

- taken die voortvloeien uit afspraken gemaakt in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (hierna BPO);
- de klachtendienst met 24-uursbereikbaarheid/consignatieregeling inclusief de ondersteuning Hoofden Actiecentrum i.v.m. rampenbestrijding en calamiteiten;
- ketenhandhaving;
- taken op gebied van kwaliteit, innovatie en monitoring (zoals het ontwikkelen van nieuwe instrumenten in de regulering, de doorwerking van nieuwe wet- en regelgeving, de digitalisering van toezicht- en handhaving-, vergunningsprocessen, de (door)ontwikkeling van informatie gestuurd handhaven);
- het coördineren en faciliteren van de samenwerking; faciliteren van het opdrachtgeversplatform (hierna OGP), waarin alle deelnemers ambtelijk participeren en waarin afstemming plaatsvindt over de uitvoering van de collectieve taken.

In 2015 zijn de BPO projecten Transitie zorgvuldige veehouderij, Ketenhandhaving, Samen tegen dumpen, de implementatie van de Landelijke handavingsstrategie en de verkenning naar de Omgevingswet uitgevoerd.

De 24-uurs bereikbaarheidsdienst/consignatieregeling is verder geprofessionaliseerd, zowel voor wat betreft de klachtenintake als de klachtenafhandeling, voor zowel binnen als buiten kantoor tijd. Om een gerichtere inzetbaarheid te realiseren is de bereikbaarheidsdienst opgesplitst in een consignatieteam muziekgeluid en een consignatieteam algemeen. De protocollen en klantafspraken zijn geactualiseerd conform deze nieuwe werkwijze.

Voor ketenhandhaving is de pilot grondstromen afgerond en is het onderwerp asbest in de steigers gezet. In de pilot LMA geven de eerste resultaten n.a.v. de uitgevoerde 'ketenanalyse' aan dat op 6 locaties illegale saneringsactiviteiten hebben plaatsgevonden, met mogelijke risico's voor de burger door blootstellingsgevaar. Concreet resultaat van deze nieuwe manier van 'ketengericht' werken is dat toezichthouders vanaf nu de gegevens van het LMA gebruiken om al aan de voorkant te kunnen toetsen of er grondstromen vanuit saneringen 'verdwijnen'.

Op het gebied van kwaliteit, innovatie en monitoring is voor alle opdrachtgevers de voortgang van de werkprogramma's in te zien via Squit rapporten. Daarnaast is het project WABO brede taken nagenoeg afgerond in 2015, de definitieve afronding vindt plaats in het eerste kwartaal van 2016.

Vanuit de samenwerking is de cursus Activiteitenbesluit ontwikkeld en verzorgd voor zowel ODZOB-medewerkers als deelnemers, heeft er 4x een Opdrachtgeversplatform (OGP) en 2x een OGP-special plaatsgevonden. Ook is er door gezamenlijke inspanning van de vier Brabantse waterschappen en de drie Brabantse omgevingsdiensten een methode ontwikkeld voor risicogerichte prioritering van toezicht op indirecte lozingen.

Baten uit collectieve taken, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
3	Collectieve taken					
3.1	Inzet uren	454.909	428.108	396.271	435.260	-31.837
3.2	Inzet middelen (programmakosten 7.1)	100.000	100.000	66.204	80.109	-33.796
Totaal collectieve taken		554.909	528.108	462.475	515.369	-65.633

Ter Identificatie

De collectieve taken zijn conform begroting in rekening gebracht bij de deelnemers. Totaal was een bedrag begroot van € 0,53 mln. In 2015 is voor een bedrag van € 0,46 besteed aan bovengenoemde activiteiten. De resterende activiteiten worden nog in 2016 uitgevoerd. Hiervoor is het restbedrag als vooruit ontvangen opgenomen onder overlopende passiva.

2.1.5 Programmadeel IV: Intensiveringsbudget

Na afstemming over de keuze voor uitvoering van projecten in een werkconferentie op 22 januari 2015 heeft het AB op 19 maart 2015 besloten om voor het jaar 2015 een budget van € 297.647, - beschikbaar te stellen voor diverse projecten, gericht op versnelling en verbetering van diverse VTH-taken die de ODZOB uitvoert. Daarbij is tevens ingestemd met de aanwending van het niet-bestede budget (=ongebruikt voorschot) ad € 134.201, - uit 2014 voor de afronding van deze projecten in 2015 en ter dekking van nieuwe projecten in 2015. Voor de jaren 2016 en 2017 is ingestemd met het in de begroting opnemen van een intensiveringsbudget ten bedrage van € 292.760, - per jaar, waarbij het AB jaarlijks separaat zal besluiten over de verdeling van deze middelen over projecten. De bekostiging van het Intensiveringsbudget geschiedt door de deelnemende gemeenten die uit het gemeentefonds budget hebben ontvangen voor ex-vvgb-bedrijven.

De volgende projecten zijn in 2015 binnen het Intensiveringsprogramma opgepakt en uitgevoerd:

- Project Tankstations;
- Verbeterplan Kwaliteitscriteria;
- Klachtenprocedure gemeentelijke inrichtingen;
- Informatie gestuurde handhaving;
- Risicogericht toezicht m.b.v. branchetoezichtsplannen;
- Ontwikkeling van een gemeenschappelijke informatievoorziening;
- Energiebesparing bij toezicht;
- Veranderende rol overheid;

Een deel van de projecten die zijn uitgevoerd hebben als doel het efficiënter uitvoeren van toezicht. Zo is er vanuit het project tankstations een branchegerichte aanpak (uniform en risico gestuurd) voor het toezicht op tankstations ontwikkeld en in 2015 een inventarisatie gemaakt van zaken die wel/niet op orde zijn bij bijna 180 gecontroleerde tankstations in onze regio. Deze aanpak dient nu als voorbeeld voor het uitvoeren van branchegericht en risico gestuurd toezicht binnen andere branches en zal verder invulling krijgen. De branchegerichte aanpak zal overigens ook voor de tankstations blijven gelden.

Binnen het project Kwaliteitscriteria heeft de ODZOB in samenwerking met een externe bureau het personeelsbestand dat werkzaam is op VTH-terrein (100 medewerkers) doorgelicht, waarbij is getoetst of zij voldoen aan de opleidings- en ervaringseisen die zijn voorgeschreven. De rapportage is opgeleverd en van de medewerkers is vastgesteld in welke mate zij voldoen aan de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo. Waar dat nog niet het geval is, wordt begin 2016 een verbeterplan procescriteria opgesteld. Relevant daarbij is dat inmiddels duidelijk is geworden dat de basistaken in elk geval dienen te worden uitgevoerd op het niveau van de "landelijke kwaliteitscriteria 2.1", terwijl voor de verzoektaken het gewenste kwaliteitsniveau nog vastgesteld moet worden in een regionale Verordening. Deze zal pas medio 2016 worden vastgesteld door de individuele gemeenteraden.

Vanuit het project 'Klachtenprocedure gemeentelijke inrichtingen' is gekomen tot een meer gestructureerde en uniforme intake en afhandeling van milieuklachten. Dit betreft milieumeldingen en -klachten die betrekking hebben op inrichtingen die behoren tot het basistakenpakket en verzoektaken. Vanuit de consignatiedienst zijn gesprekken met de gemeenten gevoerd en verdere afspraken gemaakt. Daarnaast is voor de afronding van het project nog aandacht gevraagd voor ongewone voorvallen bij bedrijven. In 2016 krijgt het project een vervolg door de ontwikkeling van de Brabant brede meldkamer vanuit de collectieve taken.

Het project Informatiegestuurde handhaving (IgH) heeft tot doel handhaving daar in te zetten waar de risico's op niet naleven en/ of de nadelige effecten het grootst zijn. In 2015 is de eerste fase van het implementatietraject IgH uitgevoerd, er is een projectgroep geformeerd en een opleidingsplan en inrichtingsplan zijn opgesteld. Informatie en kennis wordt uitgewisseld in de landelijke projectgroep WIGH en afstemming over het implementatieproces vindt plaats in het Brabantbreed overleg tussen de drie Brabantse omgevingsdiensten. Op basis van beschikbare informatie is samen met een bronhouder de afvalstoffenboekhouding van een afvalstoffeninrichting doorgelicht en is een gezamenlijke controle uitgevoerd. Bij een drietal Meld Misdaad Anoniem meldingen is tussen diverse handhavingspartners informatie gedeeld en zijn gezamenlijke controles uitgevoerd. In 2016 wordt invulling gegeven aan de 2^e fase van het project dat vooral gericht is op samenwerking met andere handhavingspartners en het operationaliseren van het IgH team.

Binnen de drie Brabantse omgevingsdiensten zijn al verschillende initiatieven en projecten gestart die tot doel hebben om stap-voor-stap tot meer harmonisatie in de uitvoering van de VTH-taken te komen. Daarbij staat de gezamenlijke ontwikkeling van een risicogerichte en informatiegestuurde aanpak centraal. Het project Risicogericht toezicht heeft als resultaat het opstellen van een regionaal risicomodel zodat de beschikbare middelen zoveel mogelijk worden ingezet op de bedrijven en activiteiten met een hoog risicoprofiel. Hiervoor zijn in 2015 samen met de werkgroep al verschillende stappen gezet. Zo heeft op 30 november 2015 op het provinciehuis in Den Bosch de bestuurlijke werkconferentie *Meer veiligheid en gezondheid door risicoregulering* plaatsgevonden. Met dit project zal in 2016 worden toegewerkt naar een regionaal strategisch en operationeel uitvoeringskader voor de Wabo-milieutaken in Zuidooost-Brabant.

De digitalisering van de ODZOB informatiehuishouding is in 2015 verder gecontinueerd. Belangrijkste zaken zijn het verder invoeren van de VTH processen in de systemen, evenals bedrijfsondersteunende processen. Belangrijk element daarbij is het digitaal ondertekenen van uitgaande stukken, zodat er geen fysieke archivering meer hoeft plaats te vinden. Andere afgeronde zaken zijn het standaardiseren van sjablonen t.b.v. brieven en bezoeksverslagen bij toezicht, het invoeren van digitaal toezicht en de aansluiting op Inspectieview Milieu (IvM).

Breder in de regio is gekeken naar de mogelijkheden om informatiebronnen binnen de keten, specifiek de locatiedossiers, eenduidig te ontsluiten. Hoewel de ideeën daaromheen duidelijk zijn is uitvoering lastiger gebleken, zeker om het op eigen initiatief te ontwikkelen. Vanuit Roxit is er echter een veelbelovende nieuwe ontwikkeling: de Kernregistraties. Rond dit nieuwe systeem doet de ODZOB momenteel een pilot, waarin begin 2016 ook een vertegenwoordiging vanuit de gemeenten en de provincie wordt betrokken. Met deze vertegenwoordiging zal daarnaast een visie worden ontwikkeld hoe de regio zich op het vlak van de informatievoorziening moet voorbereiden op de komende Omgevingswet en het Digitaal Stelsel.

Het project energiebesparing bij toezicht is erop gericht dat energiebesparing bij bedrijven een hogere prioriteit gaat krijgen. De VNG ondersteunt de gemeenten in hun bijdrage aan de doelstellingen uit het Energieakkoord en daarom heeft de regio een subsidie ontvangen om de toezicht op en stimulering van energiebesparing op te starten. In 2015 is de subsidieaanvraag opgesteld en toegekend, is een analyse

gedaan van ingeschatte energieverbruiken om bedrijven te selecteren waar grote kansen liggen voor energiebesparing (meegenomen in de uitvraag toezichtprogramma 2016), er is kennis en ervaring uitgewisseld landelijk en in het bijzonder met de Brabantse omgevingsdiensten, studenten van de HAS hebben onderzoek gedaan naar hoe het beste bedrijven te stimuleren tot energiebesparing en is een training voor toezichthouders voorbereid (in januari 2016 gegeven). Dit project was gepland om in 2016 door te lopen. Doordat landelijk vertraging is opgelopen bij het opleveren van verschillende tools, is een deel van de werkzaamheden van 2015 (en daarmee het budget) doorgeschoven naar 2016.

Het project Veranderende rol van de overheid is gericht op de wijze hoe de overheid zich dient op te stellen om bedrijven, burgers en instellingen te bewegen om een grotere uitvoeringsverantwoordelijkheid op zich te nemen wat betreft vergunningen, toezicht en handhavingstaken. In 2015 is gekozen voor het aangaan van de dialoog en het ophalen van de ervaringen binnen de thema's asbest, bouwen en tankstations. Deze kennis en ervaringen worden gebundeld om te delen met andere sectoren.

Baten uit taken intensiveringsbudget, realisatie versus begroting

* bedragen x 1 €

NR	POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
4	Intensiveringsbudget					
4.1	Inzet uren	0	297.647	319.821	161.660	22.174
4.2	Inzet middelen	0	0	9	2.150	9
Totaal intensiveringsbudget		0	297.647	319.830	163.810	22.183

Voor 2015 werd een intensiveringsbudget beschikbaar gesteld van € 0,30 mln. In de jaarrekening van 2014 was € 0,13 mln. opgenomen als voortuit ontvangen bedrag aangezien nog een deel van de activiteiten in 2015 plaats moest vinden. In totaal was daardoor een bedrag van € 0,43 mln. beschikbaar. In 2015 werd voor een bedrag van € 0,32 mln. gerealiseerd. Ultimo 2015 resteert als gevolg daarvan nog een bedrag van € 0,11 mln. dat onder vooruitontvangen bedragen is opgevoerd. Hiervoor worden in 2016 activiteiten verricht binnen het opgestelde plan.

2.2 Paragrafen

In het Besluit Begroting in Verantwoording Provincies en Gemeenten is opgenomen dat in de Programmabegroting en daarmee ook in de verantwoording tenminste de volgende paragrafen opgenomen dienen te zijn:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- grondbeleid;
- onderhoud kapitaalgoederen.

2.2.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door de Provincie Noord-Brabant gemandateerd voor het vergunningverleningsproces. Voor zover er bij de vergunningverlening (dit is het geval bij bouwprocedures) leges verschuldigd zijn, neemt de directeur van de ODZOB een heffingsbesluit aan de hand van regelgeving/tarifiering van de Provincie. Aan de hand van dit heffingsbesluit int de Provincie Noord-Brabant zelf de betreffende leges. De

bepaling van de hoogte én de inning van de leges vindt daarmee plaats door het bevoegd gezag, i.c. De Provincie Noord-Brabant.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.2.2.1 Inleiding

In de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2013 is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit zijn vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement", die is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 12 december 2013.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

2.2.2.2 Weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.

In artikel 30 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:

"Het algemeen bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

- a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
- b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft."

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's.

In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers.

Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden. Daarom heeft het algemeen bestuur met de vaststelling van de nota "weerstandsvermogen en risico management" bepaald dat de ODZOB, om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's, dient te beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een "egalisereserve". Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Conform de uitgangspunten van de nota "weerstandsvermogen en risico management", rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit. Hoe groot de buffer dient te zijn bepaalt het Algemeen Bestuur op basis van de risico's die de ODZOB loopt.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïntariseerde risico's) geeft een indruk van het weerstandsvermogen van de ODZOB.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als norm voor het weerstandsvermogen wordt volgens de nota "weerstandsvermogen en risico management" een ratio tussen 1,0 en 1,4 gehanteerd. Inmiddels heeft het AB in de vergadering van 26 november 2015 ingestemd met de kadernota waarin een ratio van 1,0 werd voorgesteld.

Algemene reserve

Op basis van de risico-inventarisatie die de ODZOB heeft gemaakt (zie volgende paragraaf), is aan de hand van bovengenoemde ratio voor het weerstandsvermogen de streefwaarde voor de beschikbare weerstandscapaciteit (=algemene reserve) bepaald op € 1,26 mln.

In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2015 € 0,61 mln. De voorlopige cijfers van 2015 tonen een resultaat van circa € 0,54 mln. waarbij het voornemen bestaat om hiervan € 0,06 toe te voegen aan de bestemmingsreserve personele kosten en € 0,48 mln. aan de algemene reserves. Algemene reserve per ultimo 2015

Voorgenomen resultaatbestemming 2015

Totaal

€ 0,61 mln.

€ 0,48 mln.

€ 1,09 mln.

In aanvulling hierop dient rekening gehouden te worden met de verwachte ontwikkelingen in 2016. De huidige stand van begroting 2016 toont een resultaat van € 0,18 mln. Echter in begroting 2016 is nog geen rekening gehouden met het éénmalig effect van de invoering van het individuele keuze budget. Als gevolg hiervan dient de ODZOB in 2016 een voorziening op te bouwen voor de verplichting van het vakantiegeld ultimo 2016. Voor deze kostenverhoging dient nog een begrotingswijziging van € 0,4 mln. ingediend te worden Volgens deze aannames zal het resultaat in 2016 € 0,22 mln. negatief zijn en zal als gevolg daarvan de algemene reserve afnemen tot een niveau van circa € 0,87 mln.

De streefwaarde voor de algemene reserve wordt vooralsnog dan ook nog niet bereikt.

2.2.2.3 Risicobeheersing

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?
-

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)

- Accepteren

Vermijden van risico's

Binnen de ODZOB worden onnodig risicovolle activiteiten vermeden. Offertes worden door de verantwoordelijke managers beoordeeld alvorens deze aan opdrachtgevers worden aangeboden. Binnen de offertebeoordeling hoort ook de afweging van eventuele risico's ten aanzien van de te aanvaarden opdracht.

Beheersen

De ODZOB tracht risico's zoveel mogelijk te beheersen door duidelijke processen en procedures te hanteren dan wel te ontwikkelen.

Zo wordt voortdurend gewerkt aan de verbetering van de processen op het gebied van VTH. Daarmee dienen zowel fouten als gevaarlijke situaties voorkomen te worden. Ook instructies voor personeel dienen ertoe om risico's te beheersen. Hierbij valt te denken aan instructies (bv. voor het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen) bij het uitvoeren van de taken o.a. bij inspectie van luchtwassers in de agrarische sector en het uitvoeren van een risico-inventarisatie en evaluatie (RIE).

Ook zijn er leveringsvoorwaarden en inkoopvoorwaarden vastgesteld om risico's te beheersen.

Overdragen

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door verzekeringen af te sluiten. De ODZOB heeft momenteel de volgende verzekeringspolissen:

- aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar);
- verzekering "Goed werkgeverschap" (Dekking € 2.500.000,- per aanspraak);
- computerverzekering;
- inboedelverzekering;
- verzekering "Reconstructie administratie";
- autoverzekering voor het BOA-voertuig.

Accepteren

Het management van de ODZOB heeft in de loop van 2015 met behulp van een externe adviseur de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld geïnterpreteerd. Tevens heeft het management in het kader van de opstelling van de jaarrekening 2015 onlangs deze inventarisatie op actualiteit getoetst. De uitkomsten van de inventarisatie zijn weergegeven in de tabel op de volgende pagina. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden (dit zijn in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score groter dan 6). Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde, de waarde waarin de kans dat het verschijnsel zich voordoet is verrekend.

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB		classificering			4) verwachting
	Beheersmaatregel	1) kans	2) effect in €	3) score	waarde in €
a. Strategische risico's					
1.1 Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging.	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, om buiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.662.500	12	665.000
1.3 Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb / deregulering / lokaal beleid; t.z.t. Omgevingswet	Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties dergelijke situaties; en zorgen dat capaciteit aangepast kan worden door te werken met flexibele schil.	40%	250.000	6	100.000
1.6 Verlies takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, om buiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.000.000	12	400.000
2 Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties.	60%	800.000	12	480.000
b. Informatie risico's					
c. Imago/politieke risico's					
d. Materieel risico's					
e. Procedure risico's					
f. Aansprakelijkheidsrisico's					
8.1 Fouten in oude dossiers	Verantwoordelijkheid voor de overgedragen dossiers en dus ook voor eventuele fouten daarin berusten bij de organisatie waar de fouten gemaakt zijn. Eventuele schade daar verhalen.	40%	100.000	6	40.000
8.2 Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's					
9.1 Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komend 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	250.000	6	100.000
9.3 Indexering begroting politieke discussie	Zo efficiënt mogelijk werken. Door goede communicatie met de deelnemers bewerkstelligen dat een realistische begroting met realistische indexering wordt vastgesteld.	60%	160.000	8	96.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's					
i. Personeelsrisico's					
Totaal risico's met scores 6 t/m 12			€ 4.322.500		€ 1.921.000

Toelichting bij de kolommen:

- 1) Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd.
- 2) Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:

< € 100.000	wegingsfactor 1
€ 100.000 - € 500.000:	wegingsfactor 2
€ 500.000 - € 1.000.000:	wegingsfactor 3
> 1.000.000:	wegingsfactor 4
- 3) Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
- 4) Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 280.000,-

In de kadernota werd voorgesteld om bij de vaststelling van de streefwaarde voor de algemene reserve geen rekening te houden met het risico dat bestaat uit het feit dat bezuinigingen bij gemeenten en provincie kunnen leiden tot minder opbrengsten bij de ODZOB. Dit betreft risiconummer 1.1. uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 0,67 mln. Aangezien dit risico meer in de invloedssfeer van de deelnemers dan van de ODZOB ligt, is voorgesteld om dit risico ook daar te beleggen, en bij de vaststelling van de na te streven weerstandscapaciteit dit risico niet mee te nemen.

Het totaal van de verwachtingswaarden van de risico's met score 6 t/m 12 uit de tabel wordt dan met € 0,67 mln. verlaagd en bedraagt als gevolg daarvan € 1.26 mln. in plaats van € 1,92 mln.

Voor de afdekking van het risico van € 1.26 mln. heeft de ODZOB inmiddels (na goedkeuring van het bestemmingsvoorstel) een algemene reserve van € 1,09 mln. De algemene reserve is daarmee nog € 0,17 mln. te laag om de eigen risico's af te dekken. Als gevolg van het voorgaande dienen de deelnemers zelf in hun risicoparagraaf rekening te houden met een gezamenlijk risico van € 0,84 mln. (Het risico van lagere opbrengsten als gevolg van bezuinigingen bij gemeenten en provincie € 0,67 mln. vermeerderd met het geconstateerde tekort de algemene reserve van € 0,17 mln.).

2.2.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit tot wijziging van het BBV van 15 mei 2015 dient de ODOZB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie te vergroten. De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2014	Begroting 2015	Realisatie 2015
Netto schuldquote	-0,3%	-	-2,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-0,3%	-	-2,5%
Solvabiliteitsratio	13,3%	-	20,5%
Structurele exploitatieruimte	6,6%	-	5,3%
Grondexploitatie	n.v.t.	-	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	-	n.v.t.

Netto schuldquote

Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Ter identificatie

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Belasting capaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als jonge organisatie.

De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Overigens is de solvabiliteitsratio geen stuulement voor de ODZOB, immers deze ratio geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen weer. Er is wel een streefwaarde voor (een deel van) het eigen vermogen t.w. de algemene reserve, maar niet voor het vreemd vermogen. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid ten aanzien van de opbouw van de algemene reserve.

De structurele exploitatieruimte is een ratio die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Immers het is moeilijk te beoordelen of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zullen gedragen. De deelnemers kennen grote vrijheid om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen, waardoor de baten sterk beïnvloed kunnen worden. Ook het al dan niet voortzetten (of omzetten in een andere vorm van middelen) van het intensiveringsbudget heeft belangrijke invloed op de ontwikkeling van de baten.

2.2.3 Financiering

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf en de begroting en jaarrekening voorgeschreven. Met de financieringsparagraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en -beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings)risico's. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de voorgeschreven informatie over kasgeldlimiet en renterisiconorm. Tevens wordt inzicht gegeven in de wijze van financiering als ook in de wijze waarop omgegaan wordt met overtollige liquide middelen.

Leningenportefeuille

De ODZOB heeft een 4-jarige lening van € 2 mln. bij de Bank Nederlandse Gemeenten waarvan conform contract in 2014 en 2015 jaarlijks € 0,5 mln. werd afgelost.

De lening kent het volgende aflossingspatroon voor de restschuld:

	Aflossing	Restschuld
31-12-2015		€ 1.000.000, -
17-06-2016	€ 500.000, -	€ 500.000, -
17-06-2017	€ 500.000, -	0, -

Daarnaast heeft de ODZOB toegang tot een rekening courant krediet bij BNG van € 1.800.000, -

Schatkistbankieren/tijdelijk overtollige middelen

Tijdelijk overtollige middelen worden d.m.v. schatkistbankieren bij het rijk gestald. Voor verdere toelichting, zie paragraaf 3.1.3.1.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming. Voor 2015 bedraagt deze norm € 1,36 mln. Aangezien de vlottende schuld van de ODZOB lager is dan de vlottende middelen, blijft de ODZOB ruimschoots binnen deze norm. Voor specificatie, zie onderstaande tabel:

Kasgeldlimiet

* bedragen x 1 €

	KW 1 2015	KW 2 2015	KW 3 2015	KW 4 2015	2014
Kasgeldlimiet					
1 Vlottende schuld					
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
- overige schulden/overlopende passiva	1.100.078	828.879	1.371.847	1.404.910	1.189.770
- overlopende passiva	4.452.282	5.352.446	6.963.531	3.704.288	4.064.607
<i>Totaal vlottende schuld</i>	<i>5.552.360</i>	<i>6.181.326</i>	<i>8.335.379</i>	<i>5.109.198</i>	<i>5.254.377</i>
2 Vlottende middelen					
- contante gelden in kas				-	-
- tegoeden rekening courant	4.708.731	5.603.302	5.552.234	3.923.880	3.315.633
- overige uitstaande tegoeden	2.163.201	1.355.390	3.122.936	1.848.052	2.162.184
- overlopende activa	273.650	390.048	833.974	798.958	1.336.451
<i>Totaal vlottende middelen</i>	<i>7.145.582</i>	<i>7.348.740</i>	<i>9.509.145</i>	<i>6.570.891</i>	<i>6.814.268</i>
3 Toets kasgeldlimiet					
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-1.593.222	-1.167.415	-1.173.766	-1.461.693	-1.559.891
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.355.309	1.355.309	1.355.309	1.355.309	1.329.265
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	2.948.531	2.522.724	2.529.075	2.817.002	2.889.156
Berekening toegestane kasgeldlimiet					
Begrotingstotaal	16.528.160	16.528.160	16.528.160	16.528.160	16.210.545
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.355.309	1.355.309	1.355.309	1.355.309	1.329.265

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (=schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. De ODZOB heeft een lening van € 2 mln. waarvan in 2014 en 2015 telkens € 0,5 mln. volgens schema werd afgelost. In juni 2016 dient de derde aflossing plaats te vinden. De lening kent een vast rentepercentage, waardoor er geen rente risico over gelopen wordt. Daarom is in onderstaand overzicht uitsluitend het aflossingsdeel opgenomen.

In 2015 voldeed de ODZOB aan deze norm. In onderstaand tabel is e.e.a. nader uitgewerkt.

Renterisiconorm

* bedragen x 1 €

	2015	2014
Variabelen		
1 Renteherzieningen	0	0
2 Aflossingen	500.000	500.000
3 Renterisico (1+2)	500.000	500.000
4 Renterisiconorm	3.305.632	3.242.109
5a Ruimte onder risiconorm	2.805.632	2.742.109
5b Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)		
Begrotingstotaal	16.528.160	16.210.545
Percentage 20%	3.305.632	3.242.109
Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000

2.2.4 Bedrijfsvoering

2.2.4.1 Personeel en organisatie

De ontwikkeling van het personeelsbeleid en de daarbij behorende regelingen en instrumenten heeft in 2015 verder vorm gekregen.

Digitalisering

In het kader van het Nieuwe Werken en de verhuizing naar het nieuwe pand heeft er in 2015 een intensieve digitaliseringsslag plaatsgevonden. De Digitale Gesprekscyclus is in 2015 geïntroduceerd. Met behulp van de Digitale Gesprekscyclus kunnen de afdelingsmanager en de medewerker volledig digitaal de gesprekscyclus (start/voortgang/beoordelingsgesprek) vastleggen.

Daarnaast zijn in 2015 de personeelsdossiers volledig gedigitaliseerd in het digitale systeem IZIS.

Studiefaciliteitenregeling

In 2015 is de studiefaciliteitenregeling ODZOB vastgesteld. Dit betreft een studiefaciliteitenregeling die in gezamenlijkheid met de andere Brabantse omgevingsdiensten is ontwikkeld.

Invoering Werkkostenregeling (WKR)

Met ingang van 1 januari 2015 is de werkkostenregeling van toepassing. We hebben in nauwe samenwerking met het team financiën de salarisadministratie en de financiële administratie "WKR-proof" ingericht.

Werktijdenregeling ODZOB

Per 1 januari 2015 is de werktijdenregeling ODZOB vastgesteld. Daarin is onder andere geregeld hoe met verlof en flexibele werktijden dient te worden omgegaan. Het restantverlof is met ca. 1500 uur ten opzichte van 2014 gestegen tot ca. 12.000 uur. Deze stijging is te verklaren vanwege het gegeven dat een aantal medewerkers met zeer specifieke expertise vanwege hun inzet niet in de gelegenheid waren om hun opgebouwde verlof op te nemen. Het betroffen hier volledig declarabele werkzaamheden die op nadrukkelijk verzoek van de opdrachtgevers door deze specifieke medewerkers zijn uitgevoerd. Daarnaast hebben een aantal medewerkers die langdurig ziek waren minder verlof kunnen opnemen. Tot slot zijn er medewerkers van o.a. facility en ICT die vanwege de verhuizing van de ODZOB eind 2015 minder verlof hebben kunnen opnemen in verband met noodzakelijke uit te voeren werkzaamheden. De Odzob hanteert voor de verlofverplichtingen jegens het personeel een bestemmingsreserve. Vanwege voornoemde stijging zal in het voorstel voor de resultaatbestemming 2015 een toevoeging aan deze reserve van circa € 60.000,- voorgesteld worden.

RI&E en plan van aanpak

Om de risico's op het gebied van arbeidsomstandigheden binnen de organisatie in kaart te brengen is in 2015 een uitgebreide Risico inventarisatie en evaluatie uitgevoerd. Naar aanleiding van de RI&E is in overleg met de Ondernemingsraad een plan van aanpak opgesteld. In het plan van aanpak zijn de actiepunten opgenomen die we op het gebied van het optimaliseren van de arbeidsomstandigheden dienen te ondernemen.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2015 bedroeg 4,2%. De verzuimfrequentie was 1,25. Het ziekteverzuimpercentage was hiermee in 2015 iets lager dan de in de begroting vastgestelde ziekteverzuimtarget van 4,5%. In 2015 is door het management veel aandacht besteed aan het

terugdringen van het vooral langdurige individueel ziekteverzuim. In 2015 heeft het management een training verzuimmanagement gevolgd. Veel persoonlijke aandacht en investering in medewerkers die langdurig verzuimde heeft zijn vruchten afgeworpen. Deze medewerkers hebben vaak (externe) ondersteuning gehad bij hun re-integratie in het arbeidsproces in de vorm van o.a. coaching, bedrijfsfysiotherapie, bedrijfsmaatschappelijk werk en bedrijfspsychologische zorg. Daarnaast hebben de afdelingsmanagers individuele ziekteverzuimgesprekken gevoerd met medewerkers die frequent kortdurend verzuimen. Deze persoonlijke aandacht heeft invloed op de dalende ziekteverzuimfrequentie.

Enkele kengetallen

Per 1 januari 2015 bedroeg de bezetting 161,1 fte medewerkers met een ambtelijke aanstelling. Op 31 december 2015 bedroeg de bezetting 158,4 fte. In 2015 zijn vier medewerkers uitgestroomd. De boventalligheid is in 2015 teruggedrongen tot 1 fte. De bezetting met vast personeel kende ook dit jaar een dalende trend; daarvoor in de plaats werden medewerkers via detacheringsbureaus en via payroll ingehuurd. Het totaal aantal flexkrachten bij de ODZOB bedroeg in 2015 gemiddeld 18,3 fte. Ook werden medewerkers bij de ODZOB gedetacheerd vanuit deelnemers aan de ODZOB. Gestreefd werd naar een flexibele schil van 20% van de benodigde formatie.

2.2.4.2 Huisvesting en voorzieningen

Kantoor

In 2014 is gestart met een selectieproces voor nieuwe huisvesting in of na 2015. Door het DB is een programma van eisen vastgesteld, waarmee in 1e instantie alle gemeenten zijn benaderd. Door de gemeenten zijn diverse panden aangeboden, die zijn beoordeeld aan de hand van de selectiecriteria. Ook marktpartijen hebben panden aangeboden. Deze panden zijn beoordeeld op basis van de aspecten prijs, kwaliteit en bereikbaarheid. Uitgangspunt voor huisvesting en inrichting en gebruik van nieuwe werkplekken was de principes van Het Nieuwe Werken. Lage kosten, de ligging in de regio en duurzaamheid zijn andere criteria die van belang waren bij de keuze voor nieuwe huisvesting, evenals nabijheid van een OV-knooppunt, en de mogelijkheid om bepaalde voorzieningen te kunnen delen met andere gebruikers (receptie, catering, vergaderruimtes, etc.).

Eind 2015 is het nieuwe huurcontract met APF tot stand gekomen voor de duur van 5 jaar met de optie tot verlenging van 5 jaar. Voordat het gebouw betrokken werd heeft er een aanbesteding plaatsgevonden voor de verbouwing. Zowel de aanbesteding als de bouwcoördinatie is begeleid door bureau Ynno. Daarnaast is op een nabijgelegen locatie, gelegen aan de zwembadweg een parkeergelegenheid bij gehuurd t.b.v. van medewerkers met een auto gebonden functie.

Vervoersvoorzieningen

In 2014 liepen leasecontracten af. De leaseauto's zijn deels vervangen door een goedkoper alternatief. Daarnaast is de ODZOB een samenwerking aangegaan met Greenwheels waardoor er ad-hoc (per uur) extra vervoerscapaciteit kan worden gehuurd op momenten dat de vaste dienstauto's niet beschikbaar zijn. Voorts wordt het gebruik van de dienstfiets en van NS-businesscards voor dienstreizen gestimuleerd. Tevens is in 2014 gestart met de voorbereiding voor een Vervoersplan conform het SBK. Tezamen met de andere Omgevingsdiensten in Noord Brabant zal een mobiliteitsbeleid worden opgesteld.

Het Nieuwe Werken

De ca. 180 werkplekken in het huidige gebouw zijn 'virtueel' uitgevoerd, waarmee flexwerken optimaal wordt ondersteund. De WIFI ontvangst dient echter nog verbeterd te worden. Waar mogelijk is voor de

nieuwste producten en duurzame technologie gekozen, zodat de ODZOB de komende jaren geen grote (technische) migraties nodig zal hebben en een ICT voorziening heeft met een gunstige lifecycle en een laag energieverbruik.

V.w.b. de ICT werkplekvoorzieningen is er een duidelijke wens naar vergroting van de mobiliteit in de vorm van laptops of tablets. Dit is echter geen eenvoudige zaak zonder ook de backoffice systemen en het beheer aan te passen zodat mobiele gebruikers toegang hebben tot de juiste gegevens op een veilige manier. Dit vergt naar verwachting nog meer tijd en geld dan de investering in mobiele apparatuur zelf en dient derhalve zorgvuldig voorbereid te worden.

2.2.4.3 ICT

De digitalisering van de ODZOB informatiehuishouding is in 2015 verder gecontinueerd. Belangrijkste zaken zijn het verder invoeren van de VTH processen in de systemen, evenals bedrijfsondersteunende processen. Belangrijk element daarbij is het digitaal ondertekenen van uitgaande stukken, zodat er geen fysieke archivering meer hoeft plaats te vinden. Andere afgeronde zaken zijn het standaardiseren van sjablonen t.b.v. brieven en bezoeksverslagen bij toezicht, het invoeren van digitaal toezicht en de aansluiting op Inspectieview Milieu (IvM).

Breder in de regio is gekeken naar de mogelijkheden om informatiebronnen binnen de keten, specifiek de locatiedossiers, eenduidig te ontsluiten. Hoewel de ideeën daaromheen duidelijk zijn is uitvoering lastiger gebleken, zeker om het op eigen initiatief te ontwikkelen. Vanuit Roxit is er echter een veelbelovende nieuwe ontwikkeling: de Kernregistraties. Rond dit nieuwe systeem doet de ODZOB momenteel een pilot, waarin begin 2016 ook een vertegenwoordiging vanuit de gemeenten en de provincie wordt betrokken.

Met deze vertegenwoordiging zal daarnaast een visie worden ontwikkeld hoe de regio zich op het vlak van de informatievoorziening moet voorbereiden op de komende Omgevingswet en het Digitaal Stelsel.

2.2.4.4 Processen en kwaliteit

Kwaliteit

De omgevingsdiensten zijn opgericht om de kwaliteit van zowel vergunningverlening, toezicht als handhaving (VTH) te verhogen. Voor de ODZOB geldt dat de dienst in elk geval moet voldoen aan de volgende randvoorwaarden:

- de geldende kwaliteitscriteria handhaving uit de Wabo, het Bor en de Mor;
- de uitvoeringkaders van Eijlander en Mans;
- de gestelde eisen uit de Handhavingenkoers.

Medewerkers

Voor alle medewerkers is in kaart gebracht wat de opleiding, kennis en ervaring is met betrekking tot uitvoering van VTH taken. Afspraken over bijscholing zijn met desbetreffende medewerker gemaakt, waarbij borging plaats vindt in een persoonlijk werk- en ontwikkel programma (PWOP-cyclus).

Primaire processen

Het ondertekenen van VTH-brieven is volledig geautomatiseerd, in zowel ons workflowsysteem als documentmanagementsysteem (DMS). Het deelproces 'collegiale toets' is opgenomen in ons workflowsysteem. Bijna alle primaire processen zijn ingevoerd in het workflowsysteem, waarbij een koppeling is met het DMS.

Informatie (metadata) gerelateerd aan de primaire VTH-processen, wordt geregistreerd in beide systemen. Aan de hand van werkafspraken met opdrachtgevers, interne werkinstructies, vaststellen van standaarden en sjablonen zijn onze processen en werkwijzen verbeterd.

De nieuwe landelijke handhavingsstrategie is voor het proces toezicht, geïmplementeerd in het workflowsysteem.

Monitoring

Vanuit verschillende systemen is de ODZOB in staat monitoringsgegevens beschikbaar te stellen.

Rapportage

Periodiek wordt, zowel intern als extern, gerapporteerd op basis van geleverde prestaties.

2.2.5 Verbonden partijen

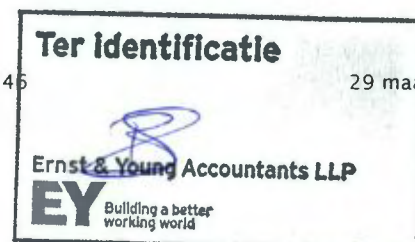
De ODZOB heeft geen bestuurlijke of financiële belangen in andere organisaties

2.2.6 Grondbeleid

De ODZOB heeft geen activiteiten of bezittingen die een grondbeleid noodzakelijk maken. Daarom is aan deze paragraaf verder geen invulling gegeven.

2.2.7 Onderhoud kapitaalgoederen

De activa bestaan voornamelijk uit kantoorinvesteringen zoals inventaris, computers, software e.d. Onderhoud van software en hardware is opgenomen in de normale exploitatiebegroting. De omvang en samenstelling van de activa is van dien aard dat verder geen invulling aan deze paragraaf wordt gegeven.

3 Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de Balans en resultatenrekening met toelichting.

3.1 Balans en toelichting

3.1.1 Balans

Balans * bedragen x 1 €

ACTIVA	Ultimo 2015	Ultimo 2014	PASSIVA	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	0	0	Eigen vermogen	1.576.541	1.033.316
Materiële vaste activa	1.070.553	973.425	Algemere reserve	609.315	0
<i>Investeringen met een economisch nut</i>	1.070.553	973.425	Bestemmingsreserve	424.000	402.122
Financiële vaste activa	0	0	Resultaat boekjaar voor bestemming	543.226	631.194
Totaal vaste activa	1.070.553	973.425	Voorzieningen	0	0
Viottende activa			<i>Voorziening voor personeelskosten</i>	0	0
Voorraden	44.295	0	Vaste schulden	1.000.000	1.500.000
<i>Onderhandenwerk</i>	44.295	0	<i>Binnenlandse barken</i>	1.000.000	1.500.000
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	5.521.986	5.227.858	Totaal vaste financieringsmiddelen	2.576.541	2.533.316
<i>Te vorderen op openbare lichamen</i>	1.776.354	2.137.892	Viottende passiva		
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;</i>	3.673.934	3.065.674	Kortlopende schulden	1.404.910	1.189.770
<i>overige vorderingen</i>	71.698	24.292	<i>Onderhanden Werk</i>	0	9.625
Liquide middelen	249.946	249.959	<i>Te betalen aan openbare lichamen</i>	645.288	566.494
<i>Barksaldi</i>	249.946	249.959	<i>Overige schulden</i>	759.622	613.651
Overlopende activa	798.959	1.336.451	Overlopende passiva	3.704.288	4.064.607
<i>Nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel</i>	136.668				
<i>Overige overlopende activa</i>	662.291	1.336.451			
Totaal viottende activa	6.615.186	6.814.268	Totaal viottende passiva	5.109.198	5.254.377
TOTAAL ACTIVA	7.685.739	7.787.693	TOTAAL PASSIVA	7.685.739	7.787.693

3.1.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft.

De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Vaste Activa

De activa zijn onder te verdelen in immateriële-, materiële- en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De ODZOB bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste Activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

o Gronden en terreinen:	n.v.t.
o Woonruimten:	n.v.t.
o Bedrijfsgebouwen:	10 jaar (of einde huurcontract per 31 12-2015)
o Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:	n.v.t.
o Vervoermiddelen:	5 jaar
o Machines apparaten en installaties:	
o Apparaten.....	5 jaar
o Hardware.....	4 jaar
o Overige materiële vaste activa	
o Software	4 jaar
o Inventaris.....	5 jaar

De afschrijving start bij in gebruik name van een actief.

E.e.a. is in lijn met de door het Algemeen Bestuur in de nota Investeren, waarden en afschrijven vastgestelde afschrijvingstabel.

Financiële vaste activa

De ODZOB bezit geen financiële vaste activa.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn onder te verdelen in, voorraden, uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

Onder de post voorraden wordt door de ODZOB uitsluitend de waarde van onderhanden werk verantwoord. Onder onderhanden werk worden producten opgenomen die na afronding tegen een vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden. Afhankelijk van het saldo van beiden verschijnt de post onderhanden werk aan de debet- dan wel aan de creditzijde van de balans. De vervaardigingskosten omvatten de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een correctie aangebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste passiva

De vaste passiva zijn eigen vermogen, de voorzieningen, en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer. Vaste passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor bestemming en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten. De ODZOB kent op dit moment geen voorzieningen.

Vaste schulden

De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van een jaar of langer, De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Kortlopende schulden

Hieronder worden onderhanden werk, te betalen aan openbare lichamen en overige schulden verantwoord. De waarderingsgrondslagen voor onderhanden werk zijn bij de activa weergegeven. De overige posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voorbeelden zijn vakantiegelden en verlofdagen. Overigens dient opgemerkt te worden dat per 1 januari 2017 het individueel keuzebudget geïntroduceerd wordt. Dat heeft als gevolg dat per balansdatum van 31-12-2016 de verplichting voor vakantiegeld wel op de balans verantwoord dient te worden.

3.1.3 Toelichting op de balans per 31 december 2015

3.1.3.1 Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant bezit geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa met economisch nut

Onderstaand overzicht toont de samenstelling van de materiële vaste activa en het bijbehorende verloop over het afgelopen boekjaar.

Staat van materiële vaste activa

* bedragen x € 1

Omschrijving	Boekwaarde per 1-1-2015	Investerings	Bijdrage van derden	Des- investeringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Des- investeringen	Boekwaarde per 31-12-2015
Gronden en terreinen							
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen	77.652	667.697	-400.000	-214.028	-77.749	214.028	267.600
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Vervoermiddelen	25.890	0		0	-7.775	0	18.115
Machines, apparaten en installaties	230.455	65.630		-29.863	-105.467	29.863	190.618
Overige materiële vaste activa	639.428	237.839		-66.372	-283.047	66.372	594.220
Totaal	973.425	971.166	-400.000	-310.263	-474.038	310.263	1.070.553

De ODZOB heeft geen materiële activa met erfpachtcontracten.

Op de activa die (tegen boekwaarde) overgenomen zijn van SRE-Milieudienst, is de afschrijvingstermijn gebaseerd op de historische aanschafdatum. Hiermede wordt het actief volledig afgeschreven gedurende het resterende gedeelte van de levensduur van dit actief.

Alle activa die gerelateerd waren aan de voormalige huisvesting (gezamenlijk met SRE) zijn ultimo 2015 volledig afgeschreven.

De in bovenstaande tabel getoonde investeringen zijn in onderstaande tabel afgezet tegen het beschikbare budget.

Investeringsen

* bedragen x € 1

Omschrijving	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Investeringsen 2015
Gronden en terreinen			
Woonruimten			
Bedrijfsgebouwen			667.697
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Vervoermiddelen			
Machines, apparaten en installaties			65.630
Overige materiële vaste activa			237.839
Totaal voor bijdrage derden	75.000	1.075.000	971.166
Bijdrage derden		-400.000	-400.000
Totaal voor bijdrage derden	75.000	675.000	571.166

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de investeringen voor de nieuwe huisvesting binnen het geraamde budgetten is gerealiseerd. Van het totale begrotingsbedrag van € 675.000, - is inmiddels € 571.166, - geactiveerd. De conform afspraak van de verhuurder ontvangen investeringsbijdrage van € 400.000, - is reeds in bovenstaande tabel verwerkt.

De nieuwe investeringen ODZOB zijn als volgt opgebouwd:

- Interieur, E en W, Toegang en Beveiliging	€ 667.697, -
- Hardware en vernieuwing systeeminstelling	€ 65.630, -
- Aanvulling software	€ 12.326, -
- Kantoor inventaris	€ 225.513, -
- Totaal vóór bijdrage derden	€ 971.166, -

In 2016 zullen nog enkele nabetalingsen en investeringen voor ICT worden geïnvesteerd ten laste van bovengenoemd krediet.

Financiële vaste activa

De omgevingsdienst heeft geen financiële vast activa

Vlottende activa**Voorraden Onderhanden werk**

De volgende post is op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Onderhanden werk	44.295	0
Totaal voorraden	44.295	0

Het onderhanden werk betreft projecten/opdrachten die na afronding tegen een vooraf vastgestelde vaste prijs geleverd worden. Dit onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten (met een maximum van de opbrengstwaarde) die tot balansdatum voor de betreffende producten zijn gemaakt, gecorrigeerd voor eventuele voorschotfacturen die voor de betreffende producten zijn verzonden.

Aangezien de vervaardigingskosten hoger zijn dan de voorschotten staat het onderhandenwerk debet op de balans. Per ultimo 2014 is dit niet het geval en staat het onderhanden werk credit.

De opbouw van het onderhanden werk is als volgt:

- Vervaardigingskosten	€ 82.433,-
- Gefactureerde voorschotten	-/- € 38.138,-
- Saldo	€ 44.295,-

Uitzettingen

De volgende posten zijn op de balans opgenomen:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Te vorderen op openbare lichamen	1.776.354	2.137.892
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	3.673.934	3.065.674
Overige vorderingen	71.698	24.292
Totaal uitzettingen	5.521.986	5.227.858

Van de vorderingen op openbare lichamen heeft 79 % betrekking op deelnemers in de Gemeenschappelijke regeling. Het betreft hier voornamelijk de facturen inzake uitvoering van wettelijke en -verzoektaken.

21 % heeft betrekking op vorderingen op niet-deelnemers.

De vorderingen zijn relatief jong. Op balansdatum is 98,7% van de vorderingen jonger dan 30 dagen. De ODZOB werkt in de loop van het met voorschotfacturatie voor de werkprogramma's. Na afloop van het jaar worden de eindafrekeningen opgesteld en verzonden. Volgens de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) neemt de opdrachtgever binnen zes weken na ontvangst van zijn eindafrekening een beslissing over de acceptatie hiervan.

De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar betreft de aanhouding van liquide middelen bij het rijk in het kader van schatkistbankieren. Conform de overeenkomst met Agentschap van de Generale Thesaurie worden overtollige middelen in de vorm van een rekeningcourant bij het rijk ondergebracht. Onderstaande analyse geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB de drempelbedragen (max. bedrag dat niet afgestort hoeft te worden bij het rijk in het kader van schatkistbankieren) gebruikt heeft. Het 2de en het 4de kwartaal laten een geringe overschrijding van het drempelbedrag zien, ondanks dat het banksaldo automatisch afgeroomd wordt. Meerdere malen is een bankbetaling ontvangen na het tijdstip van automatische afroaming. Hoewel banksaldo de volgende dag weer werd afgeroomd, verstoort dit het kwartaalgemiddelde.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

* bedragen x 1.000 €

		Verslagjaar				
(1)	Drempelbedrag	250				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	237	276	228	252	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	13	0	22	0	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	26	0	2	
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	16.528				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	16.528				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.332	25.112	20.948	23.146	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	237	276	228	252	

De post overige vorderingen betreft vorderingen bij privaatrechtelijke instellingen en zijn jonger dan 30 dagen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Bank BNG	249.946	249.959
Totaal liquide middelen	249.946	249.959

Overlopende activa

Overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Nog te ontvangen voorschotbedragen op Nederlandse overheidslichamen	136.668	0
Vooruitbetaalde bedragen	270.297	110.030
Nog te ontvangen bedragen	391.725	1.226.260
Overige overlopende activa	269	161
Totaal overlopende activa	798.959	1.336.451

Nog te ontvangen voorschotbedragen op Nederlandse overheidslichamen betreft een vordering op de Provincie Noord-Brabant in het kader van het project "Impuls Omgevingsveiligheid – regionaal uitvoeringsprogramma 2015".

Verloop gelden subsidie Impuls Omgevingsveiligheid

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2014	Ontvangsten	Ontvangsten van derden	Bestedingen	Ultimo 2015
Regionaal uitvoeringsprogramma 2015	0	156.103	26.028	318.799	136.668
TOTAAL	0	156.103	26.028	318.799	136.668

De vooruitbetaalde bedragen betreffen uitgaven die gedaan zijn voor het kalenderjaar 2016.

De post nog te ontvangen bedragen betreft nog te factureren bedragen aan openbare lichamen voor reeds verrichte werkzaamheden. Het betreft hier vrijwel geheel te factureren bedragen aan deelnemers in de GR. In de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is opgenomen dat deelnemers na ontvangst van de eindafrekening 6 weken de tijd hebben om te beslissen of de eindafrekening geaccepteerd is. In verband daarmee is de post nog te factureren bedragen gecorrigeerd met € 50.000,-. Dit is circa 0,3 % van de omzet.

3.1.3.2 Passiva**Vaste financieringsmiddelen****Eigen vermogen**

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en resultaat boekjaar voor bestemming.

Van het resultaat over 2014 is een gedeelte toegevoegd aan de bestemmingsreserves (egalisatiereserve verlofkosten).

Dit betekent dat het eigen vermogen op 31 december 2015 bestaat uit de algemene reserve, egalisatiereserve verlofkosten en het nog te bestemmen resultaat over 2015.

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Algemene reserve	609.315	0
Bestemmingsreserve	424.000	402.122
Resultaat boekjaar voor bestemming	543.226	631.194
Totaal eigen vermogen	1.576.541	1.033.316

- *Algemene reserves*

De algemene reserve is benoemd als de weerstandscapaciteit. Bij de bestemming van het resultaat van boekjaar 2014 is € 609.315,- toegevoegd aan deze reserve. Aangezien dit de eerste toevoeging was, vormt deze meteen het totale bedrag van de reserve.

- *Bestemmingsreserves*

De ODZOB heeft een bestemmingsreserve "Egalisatie verlofkosten" gevormd. Deze reserve is gevormd omdat medewerkers die vanuit latende partijen ingestroomd zijn bij de ODZOB veelal een fors saldo aan verlofdagen meebrachten.

Dit tegoeed aan verlofdagen is in feite een claim op de toekomstige capaciteit. Immers wanneer dat verlof opgenomen wordt zal dat resulteren in lagere baten aangezien de capaciteit ontbreekt om opdrachten uit te voeren, dan wel zal dit resulteren in meer inhuur om de opdrachten alsnog uit te kunnen voeren. Door het creëren van een bestemmingsreserve kunnen de gevolgen van verlofopnamen voor de in de toekomst te realiseren resultaten gedempt worden. Na bestemming van het resultaat van 2014 bedraagt deze reserve € 424.000, -. Vanwege een aantal oorzaken (die in paragraaf 2.2.4.1 Personeel en Organisatie onder het kopje "werktijdenregeling Odzob" zijn toegelicht) tonen de verlofrechten van de medewerkers over 2015 een stijging ter waarde van circa € 0,06 mln. Vanwege voornoemde stijging zal in het voorstel voor de resultaatbestemming 2015 een toevoeging aan deze reserve van circa € 60.000, - voorgesteld worden.

Het verloop van de reserves is in onderstaande tabel weergegeven:

Staat van reserves

* bedragen x 1 €

Staat van reserves		Resultaatsbestemming				bedragen x 1000
Omschrijving	Ultimo 2014	voorgaand boekjaar		lopend boekjaar		Ultimo 2015
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserves:						
Algemene reserve	0	609.315	0	0	0	609.315
Totaal algemene reserves	0	609.315	0	0	0	609.315
Bestemmingsreserves:						
Egalisatie reserve verlofkosten	402.122	21.878	0	0	0	424.000
Totaal bestemmingsreserves	402.122	21.878	0	0	0	424.000
Totaal van de reserves	402.122	631.193	0	0	0	1.033.315

Voorzieningen

De ODZOB heeft geen voorzieningen gevormd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Onderhandse leningen:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.000.000	1.500.000
Totaal vaste schulden	1.000.000	1.500.000

De lening is afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

De totale rentelast voor het jaar 2015 met betrekking tot genoemde lening bedraagt € 13.150, -.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn kortlopende schulden en overlopende passiva opgenomen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit drie componenten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Onderhanden werk	0	9.625
Te betalen aan openbare lichamen	645.288	566.494
Crediteuren	759.622	613.651
Totaal overige schulden	1.404.910	1.189.770

Elk van deze componenten wordt onderstaand kort toegelicht:

- onderhandenwerk

Het onderhanden werk wordt aan de debet zijde van de balans verantwoord.

- te betalen aan openbare lichamen

Deze post betreft een reguliere post uit de exploitatie alsmede af te dragen omzetbelasting en loonbelasting over december.

- crediteuren

Dit betreft uitsluitend vorderingen van privaatrechtelijke instanties.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende posten:

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2015	Ultimo 2014
Nog te betalen bedragen	188.251	354.316
Vooruitontvangen baten	3.516.037	3.710.291
Totaal vlottende passiva	3.704.288	4.064.607

Onder deze posten zijn de volgende zaken opgenomen:

- Nog te betalen bedragen

Onder deze post zijn kosten verantwoord die op 2015 betrekking hebben, maar waarvoor de factuur pas in 2016 wordt ontvangen.

- Vooruit ontvangen baten

De vooruit ontvangen baten bestaan uit een tweetal posten:

Garantielonen MRE € 664.000,- .

Met het MRE werd in 2015 ten aanzien van het onderwerp garantielonen in een vaststellingsovereenkomst overeengekomen dat het MRE voor € 1,6 mln. zal bijdragen in de extra kosten welke ten laste komen van de Omgevingsdienst uit hoofde van de voor haar geldende regeling betreffende garantiesalarissen, zoals vervat in het Sociaal Beleidskader. Deze bijdrage heeft betrekking op de periode 2014 tot en met mei 2017. In tegenstelling tot hetgeen overeengekomen is, heeft de MRE besloten het bedrag in één keer te betalen. De ODZOB neemt uit hoofde van een juiste matching van kosten en opbrengsten de bedragen gespreid op in de baten, waardoor een bedrag van € 936.000,- is verantwoord in de baten t/m 2015 en een bedrag van € 664.000,- als vooruit ontvangen baten verantwoord zijn.

Schulden aan overheidslichamen (€ 3.008.140,-).

Hieronder zijn opgenomen de gefactureerde voorschotten op werkprogramma's minus de gerealiseerde kosten op deze werkprogramma's (€ 774.743,-), alsmede de vooruit ontvangen ISV-gelden (€ 2.233.397,-) welke nog besteed gaan worden. Zie specificatie.

Verloop vooruitontvangen ISV-gelden

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Ultimo 2014	Ontvangsten	Bestedingen	Ultimo 2015
Gemeenschappelijk budget regio	2.871.088	0	852.950	2.018.138
Budget individuele gemeenten	216.152	0	893	215.259
TOTAAL ISV gelden	3.087.240	0	853.843	2.233.397

3.1.3.3 Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

De niet uit balans blijvende verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten waaruit een of meerdere verplichtingen voortvloeien. Hiertoe worden ook de verplichtingen gerekend die slechts voor een jaar of korter zijn aangegaan en verplichtingen die in de loop van het jaar zijn ontstaan en ultimo jaar nog voortduren. In verband met de relevantie zijn in dit overzicht uitsluitend de belangrijkste contracten opgenomen, waarbij de verplichting een totale waarde van € 25.000,- overstijgt. Het gaat daarbij om de volgende verplichtingen:

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

Building a better working world

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

* bedragen x 1 €

Omschrijving	Einddatum contract	Bedrag	Financiële dekking
Huisvesting			
Huurverplichting pand Wal 28 te Eindhoven*	31-12-2025	1.554.000	reguliere begroting
Aangegane verplichtingen inzake verhuizing	31-12-2016	68.000	reguliere begroting
Huur koffieautomaten incl. contractuele afname	20-11-2020	54.000	reguliere begroting
Huur parkeerplaats Zwembadweg	31-12-2020	48.000	reguliere begroting
Schoonmaak pand Wal 28	31-12-2016	26.000	reguliere begroting
Automatisering			
Totaalbeheer / service-management ICT-omgeving	31-01-2018	229.000	reguliere begroting
Huur printerpark	31-03-2019	90.000	reguliere begroting
Licentie / onderhoudskosten Squit XO	10-12-2017	74.000	reguliere begroting
Digitale checklisten	30-06-2019	75.000	reguliere begroting
Licentiekosten SeSomWeb	30-06-2018	58.000	reguliere begroting
Licentie / onderhoudskosten Izis	31-05-2018	45.000	reguliere begroting
Overig			
Salarisverwerking	31-12-2016	36.000	reguliere begroting
Accountantsverklaringen	31-12-2017	35.000	reguliere begroting

* Bij het vaststellen van de verplichting is het uitgangspunt gehanteerd dat de breakoptie wordt toegepast.

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen geen voorzieningen worden gevormd noch anderszins verplichtingen worden opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Ten aanzien van vakantiegelden en verlofdagen van personeel zijn de feitelijke uitgaven in de jaarrekening opgenomen. De op de balansdatum opgebouwde vakantiegeldrechten en de nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting in de balans opgenomen. Met de introductie van het individuele keuze budget per 1 januari 2017 zal eind 2016 ook de verplichting van vakantiegeld per ultimo opgevoerd dienen te worden. Deze zal een omvang hebben van circa € 400.000, -

Voor de dekking van kosten in verband met het door medewerkers opgebouwde verlofsaldo wordt gewerkt met een bestemmingsreserve.

3.2 Overzicht van baten en lasten

3.2.1 Saldo van lasten en baten

De programmarekening 2015 sluit met een positief saldo van € 543.226, -.

Het cijfermatige beeld is hieronder weergegeven.

Baten en lasten

* bedragen x 1 €

POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
Totaal baten	16.608.078	16.608.078	18.288.285	18.278.411	1.680.207
Totaal lasten	16.428.160	16.528.160	17.745.059	17.647.217	1.216.899
Totaal baten en lasten	179.918	79.918	543.226	631.194	463.308
Mutatie reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	179.918	79.918	543.226	631.194	463.308

Het resultaat is aanzienlijk beter dan begroot. Het resultaat vóór bestemming was na wijziging begroot op € 0,08 mln. positief. Het gerealiseerde resultaat bedraagt nu vóór bestemming € 0,54 mln. positief. Dit betekent dat het resultaat van de ODZOB circa € 0,46 mln. beter is dan voorzien in de begroting.

Kort samengevat wordt de resultaatsverbetering van € 0,4 mln. veroorzaakt door:

-Meer baten uit opdrachten (opbrengst gefactureerde uren)	+ € 0,47 mln.
-Meer overige baten (o.a. doorbelaste kosten)	+ € 0,04 mln.
-Meer exploitatiekosten	- € 0,05 mln.

3.2.2 Baten

Algemeen

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de baten en de afwijking t.o.v. de begroting.

Baten		* bedragen x 1 €				
NR	POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
1	Basistaken					
1.1	Deelnemende gemeenten	3.551.270	3.280.424	3.012.623	2.748.501	-267.801
1.2	Provincie Noord-Brabant	1.711.316	1.711.316	1.288.114	1.346.815	-423.202
	Totaal basistaken	5.262.586	4.991.740	4.300.737	4.095.316	-591.003
2	Verzoektaken					
2.1	Deelnemende gemeenten	3.352.415	3.352.415	5.148.595	5.086.421	1.796.180
2.2	Provincie Noord-Brabant	3.136.484	3.136.484	4.563.072	4.304.493	1.426.588
2.3	Deelnemers buiten werkprogr.*	1.036.996	1.036.996	incl. zie*	incl. zie*	-1.036.996
2.4	Dienst SRE	634.025	634.025	0	362.953	-634.025
2.5	Overige opdrachtgevers	1.789.973	1.789.973	1.406.441	1.448.811	-383.532
	Totaal verzoektaken	9.949.893	9.949.893	11.118.108	11.202.678	1.168.215
3	Collectieve taken					
3.1	Inzet uren	454.909	428.108	396.271	435.260	-31.837
3.2	Inzet middelen (programmakosten 7.1)	100.000	100.000	66.204	80.109	-33.796
	Totaal collectieve taken	554.909	528.108	462.475	515.369	-65.633
4	Intensiveringsbudget					
4.1	Inzet uren	0	297.647	319.821	161.660	22.174
4.2	Inzet middelen	0	0	9	2.150	9
	Totaal intensiveringsbudget	0	297.647	319.830	163.810	22.183
5	In rekening gebrachte externe programmakosten					
5.1	In rekening gebrachte externe programmakosten	PM	PM	1.199.805	1.118.039	1.199.805
	Totaal in rekening te brengen externe programmakosten	PM	PM	1.199.805	1.118.039	1.199.805
	Totaal baten uit opdrachten	15.767.388	15.767.388	17.400.955	17.095.212	1.633.567
7	Overige baten					
7.1	Overige baten	840.690	840.690	887.330	1.183.199	46.640
	Totaal overige baten	840.690	840.690	887.330	1.183.199	46.640
	Totaal baten	16.608.078	16.608.078	18.288.285	18.278.411	1.690.207

* De realisatie omzet deelnemers buiten werkprogramma (post 2.3) is in bovenstaande tabel onder de posten 2.1, 2.2, 2.4 en 2.5 "Verzoektaken" verantwoord en bedraagt in 2015 € 2.026.001, -. In 2014 bedroeg de realisatie op omzet deelnemers buiten werkprogramma € 1.749.178, -.

Voor een juiste interpretatie van de baten zijn de opbrengsten die gerelateerd zijn aan de gewerkte uren separaat gepresenteerd van de baten welke gerelateerd zijn aan, één op één aan de opdrachtgevers in rekening gebrachte, directe externe programmakosten. Om dezelfde reden zijn de overige baten, de baten welke niet gerelateerd zijn aan geleverde uren, separaat getoond.

De totale baten zijn € 1,68 mln. hoger dan begroot. Deze stijging is als volgt opgebouwd:

- Baten gerelateerd aan de deelprogramma's Basistaken, Verzoektaken en Collectieve taken en het intensiveringsbudget **+€ 0,43 mln.**
 Daarbij zijn de baten gerealiseerd bij deelnemers circa € 1,45 mln. hoger en bij de niet deelnemers circa € 1,02 mln. lager dan begroot.
 Van de totale opdrachten van deelnemers gerelateerd aan deelprogramma's nam de Provincie evenals vorig jaar circa 42% voor zijn rekening. Het totaal aan opdrachten van niet deelnemers bedroeg circa 9 % (t.o.v. vorig jaar 11,8%)
 Baten gerelateerd aan externe programmakosten **+€ 1,20 mln.**
 Deze baten betreffen de opbrengsten voor één op één aan opdrachtgevers doorberekende

externe projectkosten. Aangezien deze post vrijwel niet te ramen en budgetneutraal is, werd deze post niet begroot.

- Overige baten +€ 0,05 mln.

Onderstaand diagram geeft inzicht in de verdeling van de uit opdrachten gerealiseerde baten over de diverse categorieën.

Basistaken

De categorie basistaken betreft het landelijk basistakenpakket dat verplicht door de ODZOB uitgevoerd dient te worden. De baten uit basistaken blijven € 0,69 mln. achter bij de begroting. De Provincie heeft € 0,42 mln. minder en de Deelnemende gemeenten hebben €0,27 mln. minder aan basistaken in opdracht gegeven dan begroot. Voor de gegevens per individuele deelnemer, zie bijlage 1.

Verzoektaken

Verzoektaken zijn taken die niet genoemd zijn in het basistakenpakket. Verzoektaken kunnen uitgevoerd worden voor zowel deelnemers als niet-deelnemers.

Uit de tabel blijkt dat de baten uit verzoektaken € 1,17 mln. hoger zijn dan begroot. De deelnemers hebben € 2,19 mln. meer verzoektaken af genomen dan voorzien in de begroting. En dat terwijl in de begroting een post van € 1,04 mln. opgenomen was voor opdrachten van deelnemers buiten de door hen opgegeven werkprogramma's. Dit betekent dat deelnemers € 3,23 mln. meer afgenomen hebben dan oorspronkelijk door henzelf geraamd in de werkprogramma's. De verzoektaken van deelnemers blijken in totaal daarmee 47% hoger dan opgegeven in de werkprogramma's. De totale omzet voor basis en verzoektaken van deelnemers blijkt nu circa 20% hoger dan voorzien in de werkprogramma's.

De niet deelnemers hebben gezamenlijk circa € 1,02 mln. minder verzoektaken afgenomen dan begroot. Voor de details per individuele deelnemer, zie bijlage 1.

Collectieve taken

De collectieve taken zijn conform begroting in rekening gebracht bij de deelnemers. Totaal was een bedrag begroot van € 0,53 mln. Binnen dit budget is voor een bedrag van € 0,46 besteed aan de in paragraaf 2.1.4 beschreven activiteiten. De resterende activiteiten worden nog in 2016 uitgevoerd. Hiervoor is het restbedrag als vooruit ontvangen opgenomen onder overlopende passiva.

Intensiveringsbudget

Voor 2015 werd een intensiveringsbudget beschikbaar gesteld van € 0,30 mln. In de jaarrekening van 2014 was € 0,13 mln. opgenomen als voortuit ontvangen bedrag aangezien nog een deel van de activiteiten in 2015 plaats moest vinden. In 2015 werd voor een bedrag van € 0,32 mln. gerealiseerd. Voor het resterende bedrag van € 0,11 mln. dat onder vooruitontvangen bedragen is opgevoerd worden in 2016 nog activiteiten verricht binnen het opgestelde plan.

In rekening gebrachte externe programmakosten

Bij de uitvoering van werkzaamheden voor opdrachtgevers kan de ODZOB geconfronteerd worden met externe projectkosten. Deze projectkosten worden één op één aan de betreffende opdrachtgever doorbelast waardoor ze tot een even grote baten post zorgen. In de begroting is aangegeven dat deze lasten en baten (die de ODZOB slechts gedeeltelijk kan begroten) niet in de begroting zijn opgenomen, maar wel voor kunnen komen. In 2015 is voor een bedrag van ruim € 1,2 mln. aan dergelijke externe projectkosten gemaakt en bij de afnemers in rekening gebracht.

Deze baten bestaan uit de volgende posten:

- geluidssanering ISV: € 0,85 mln.
- projecten van deelnemers binnen werkprogramma's € 0,13 mln.
- projecten van deelnemers buiten de werkprogramma's € 0,2 mln.
- overige projecten € 0,02 mln.

Overige baten

De post overige baten is € 0,05 mln. hoger dan begroot. Begroot werden hier aan het MRE door te belasten facilitaire kosten (€ 0,34 mln.) en de aan latende partijen door te belasten garantiesalarissen (€ 0,5 mln.). De eerste post toont een geringe negatieve afwijking, de tweede een geringe positieve t.o.v. begroting. Daarnaast zijn onder deze post enkele kleine niet voorziene inkomsten verantwoord.

3.2.3 Lasten

Algemeen

Onderstaand overzicht geeft de vergelijking tussen de begrote en gerealiseerde lasten.

Lasten				* bedragen x € 1		
NR	POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	Afwijking t.o.v. begroting
1	PERSONEEL					
1.0	Aantal Fte's	169,8	169,8	177,6	179,0	7,8
1.1	Salariskosten	12.285.297	12.285.297	11.964.369	12.143.735	-320.928
1.2	Opleidingskosten	245.706	245.706	133.832	129.713	-111.874
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UW0 art 17.3	83.917	83.917	0	0	-83.917
1.4	Reis- en verblijfskosten	344.911	344.911	337.560	336.945	-7.351
1.5	Overige personeelskosten	246.490	246.490	51.559	239.365	-194.931
1.6	Inhuur	323.228	323.228	1.427.063	974.892	1.103.835
	Totaal Personeel	13.529.550	13.529.550	13.914.383	13.824.650	384.834
2	UITBESTEDING					
2.1	Onderzoeken, advies	154.812	229.812	224.420	85.754	-5.392
	Totaal Uitbesteding	154.812	229.812	224.420	85.754	-5.392
3	KAPITAALLASTEN					
3.1	Afschrijving gebouwen	70.583	70.583	77.749	87.519	7.166
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	0	0	7.775	1.955	7.775
3.3	Afschrijving machines/apparaten/installaties	436.165	436.165	105.467	100.604	-330.698
3.4	Afschrijving overige	12.000	12.000	283.047	309.194	271.047
3.5	Rente wegens externe financiering	45.000	45.000	14.344	15.214	-30.656
	Totaal Kapitaallasten	563.748	563.748	483.382	514.485	-75.366
4	ORGANISATIEKOSTEN					
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	150.000	150.000	127.454	125.635	-22.546
4.2	Printen / kopiëren	48.000	48.000	86.046	36.264	38.046
4.3	ICT helpdesk / externe support	135.000	135.000	112.412	130.800	-22.588
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	378.000	378.000	305.148	334.068	-72.852
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	46.000	46.000	36.813	41.689	-9.187
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	17.500	17.500	49.236	38.021	31.736
4.7	Verzekeringen	24.000	24.000	26.936	22.522	2.936
4.8	Leaseauto's	34.000	34.000	23.591	20.493	-10.409
4.9	Catering	68.000	68.000	62.595	72.272	-5.405
4.10	Huur gebouw	651.000	651.000	648.594	641.177	-2.406
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	294.000	319.000	250.952	259.869	-68.048
4.12	Bijdrage aan SRE-(concern) investeringen	0	0	0	0	0
4.13	Uitbesteding salaris administratie	38.000	38.000	35.175	36.679	-2.825
4.14	Overige kosten	0	0	86.904	262.541	86.904
	Totaal Organisatiekosten	1.883.500	1.908.500	1.851.856	2.022.030	-56.644
5	ONVOORZIEN					
5.1	Onvoorzien	196.550	196.550	0	0	-196.550
	Totaal Onvoorzien	196.550	196.550	0	0	-196.550
	Totaal lasten (voor project- en prog. kosten)	16.328.160	16.428.160	16.479.041	16.446.919	50.882
6	PROGRAMMA KOSTEN					
6.1	Externe kosten t.b.v. collectieve taken en intensiveringsbudget	100.000	100.000	66.213	80.109	-33.787
6.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	PM	PM	1.199.805	1.120.189	1.199.805
	Totaal Programmakosten	100.000	100.000	1.266.018	1.200.298	1.166.018
	Totaal lasten	16.428.160	16.528.160	17.745.059	17.647.217	1.216.900

Het totale kostenbedrag is circa € 1,22 mln. hoger dan begroot. Deze afwijking van kosten bestaat uit de volgende componenten:

- apparaatskosten (posten 1 t/m 5 uit voorgaand overzicht) + € 0,05 mln.
- externe kosten t.b.v. collectieve taken (werden nu uitgevoerd door eigen medew.) - € 0,03 mln.
- externe kosten t.b.v. opdrachten rechtstreeks doorbelast (budget neutraal) +€ 1,20 mln.

Onderstaand worden de afwijkingen op de apparaatskosten nader toegelicht

Personeelslasten

Voor een juiste interpretatie van de personeelslasten is de werkelijke bezetting van belang.

Onderstaand een overzicht van de gemiddelde bezetting waarbij de begrote en de gerealiseerde bezetting naast elkaar staan.

Bezetting * aantallen x 1 FTE

Bezetting in Fte's	Begroot primair 2015	Begroot na wijziging 2015	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2015	Ultimo 2015	Gerealiseerde gemiddelde bezetting 2014
Dienstverband, geplaatst	166,8	166,8	159,3	155,7	162,5
Dienstverband, boventallig	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5
Subtotaal	166,8	166,8	159,3	155,7	167,0
Inhuur ¹⁾	3,0	3,0	18,3	18,3	12,0
TOTAAL bezetting in FTE's	169,8	169,8	177,6	174,0	179,0

¹⁾ Inhuur per ultimo 2015 is gelijk gesteld aan de gemiddeld gerealiseerde inhuur 2015.

De totale bezetting bedroeg gemiddeld 177,6 FTE en was daarmee ruim 7,8 FTE hoger dan begroot.

Hieraan liggen de volgende oorzaken ten grondslag (indicatief):

- hogere omzet dan geraamd heeft geleid tot grotere capaciteitsbehoefte 4 FTE
- extra inhuur was nodig om te compenseren dat de afwezigheid van personeel (als gevolg van tweede lijn medische zorg, zwangerschapsverlof, ouderschapsverlof e.d.) groter was dan begroot (circa 3% i.p.v. 1,5%) 2,5 FTE
- lagere productiviteit (een kleiner deel van de aanwezige uren werd besteed aan declarabele uren (68,5% t.o.v. 69,8%) 2 FTE
- hogere aanwezigheid i.v.m. toename verlofsaldo - 1 FTE

Salariskosten

De salariskosten zijn circa 0,32 mln. lager dan begroot. Op basis van de lagere bezetting (7,5 FTE minder met dienstverband) zouden lagere salariskosten verwacht worden. De salariskosten per FTE blijken gemiddeld 1,9 % hoger dan begroot.

Inhuurkosten

De inhuurkosten zijn € 1,10 mln. hoger dan begroot. Deze extra kosten worden geheel veroorzaakt doordat er meer personeel ingehuurd is dan in de begroting voorzien (18,3 versus 3,0). De reden voor deze hogere inhuur is bovenstaand toegelicht. De totale bezetting was 7,8 FTE hoger, terwijl de bezetting met een dienstverband 7,5 lager was. De inhuur was daarmee 15,3 FTE hoger dan begroot.

Opleidingskosten en individueel loopbaan budget

Het totaal van de opleidingskosten en de kosten voor individueel loopbaanbudget blijft circa € 0,2 mln. achter op de raming van de begroting. Inmiddels heeft kwalitatieve "vlootschouw" plaats gevonden van alle medewerkers die de wettelijk verplichte taken uitvoeren. Deze vlootschouw heeft geresulteerd in een meerjaren dienstbreed opleidingsplan dat de komende jaren uitgevoerd zal worden.

Uitbesteding

Onder de categorie uitbesteding zijn uitsluitend de kosten van externe onderzoeken en advies weergegeven

Onderzoeken, advies

De post onderzoeken en advies betreft normaal gesproken voornamelijk de inhuur van consultancy, externe expertise en de accountant. In 2015 waren deze kosten echter relatief hoog in verband met de advisering voor de nieuwe huisvesting.

Kapitaallasten

De kapitaallasten bedragen € 0,49 mln. en blijven daarmee een weinig (€ 0,07 mln.) achter op de begroting. Dit wordt o.a. veroorzaakt door lagere rentekosten. Onder de rente kosten is de rente op de lang lopende lening bij BNG (0,013 mln.) en de overige bankkosten opgenomen. In totaal € 0,014 mln. terwijl € 0,045 mln. begroot was. Ook zijn de geplande investeringen wat later gerealiseerd dan gepland, waardoor deze ook later tot afschrijvingen hebben geleid. Een deel van de voor 2015 geplande investeringen zal pas in 2016 tot betaling en activering leiden. Zie hiervoor ook de toelichting op de activa in paragraaf 3.1.3.1.

Organisatiekosten

De organisatiekosten zijn € 0,06 mln. lager dan begroot. Onder de post organisatiekosten worden diverse zaken geboekt. De gemelde afwijking is dan ook samengesteld uit diverse positieve en negatieve afwijkingen op de onderliggende posten.

De belangrijkste kostenverhogende posten waren:

Printen en kopiëren.	+€ 0,04 mln.
Dit voornamelijk als gevolg van de afkoop van lopende contracten als gevolg van het feit dat door de nieuwe huisvesting en digitaal werken het aantal multifunctionals verlaagd kan worden	
Abonnementen en lidmaatschappen	+€ 0,03 mln.
Overig	+€ 0,09 mln.
Dit voornamelijk als gevolg van het afboeken van de post overlopende activa met € 0,05 mln. in verband met de onzekerheid of deelnemers hun eindafrekening volledig accepteren. Volgens de Dienstverleningsovereenkomst hebben deelnemers 6 weken de tijd om aan te geven of ze akkoord gaan. Daarnaast is naar aanleiding van de met het MRE gesloten overeenkomst betreffende garantiesalarissen voor een bedrag van € 0,03 mln. afgeboekt op de vordering (op het MRE) die ultimo 2014 in de boeken stond.	

De belangrijkste kostenverlagende posten waren:

Automatiseringskosten, licenties en onderhoud	-€ 0,07 mln.
Gebouw gebonden service kosten	-€ 0,07 mln.

Onvoorzien

In de begroting was een post onvoorzien van € 0,2 mln. opgenomen. Deze is niet aangewend. Hierdoor is de overschrijding op andere kostenposten (o.a. inhuur) gedeeltelijk gecompenseerd.

Programmakosten

De post programmakosten betreft de direct project gerelateerde externe kosten die de ODZOB maakt ten behoeve van projecten van opdrachtgevers. Deze post is voor de ODZOB budget neutraal. De gemaakte kosten worden één op één doorbelast aan de opdrachtgevers. De gerealiseerde externe programmakosten zijn in te delen in twee categorieën: de externe kosten in het kader van de collectieve taken en de externe kosten in het kader van opdrachten.

De realisatie op collectieve taken is met € 0,03 mln. achtergebleven.

In de begroting is met betrekking tot externe kosten voor opdrachten aangegeven dat deze zich wel voor zullen doen, maar dat deze niet in de begroting zijn opgenomen. Dit in verband met het feit dat ze voor de ODZOB budgetneutraal zijn, en nauwelijks in te schatten zijn. In 2015 is in dit kader voor een bedrag van € 1,2 mln. gerealiseerd. Zoals ook bij de baten is toegelicht bestaat deze realisatie uit:

- geluidssanering ISV: € 0,85 mln.
- projecten van deelnemers binnen werkprogramma's € 0,13 mln.
- projecten van deelnemers buiten de werkprogramma's € 0,2 mln.
- overige projecten € 0,02 mln.

3.3 Incidentele lasten en baten

De in de paragrafen 3.2.2 en 3.2.4 gepresenteerde baten en lasten zijn een aantal posten opgenomen die een incidenteel karakter hebben. Deze resulteren in onderstaand overzicht:

Incidentele baten en lasten

* bedragen x 1 €

POST	Begroting primair 2015	Begroting na wijziging 2015	Realisatie 2015	Realisatie 2014	afwijking t.o.v. begroting
Incidentele baten	0	0	565.808	836.608	565.808
Incidentele lasten	0	0	141.061	257.396	141.061

De incidentele baten m.b.t. 2015 hebben voornamelijk betrekking op de garantiesalarissen. Een bedrag van € 0,53 mln. betreft bijdragen van latende partijen aan de kosten van garantiesalarissen. Daarnaast bestaat de post voor € 0,04 mln. uit diverse kleine baten.

Aangezien het de verwachting is dat de garantiesalarissen na medio 2017 niet meer bij de latende partijen in rekening te brengen zijn, hebben deze baten een incidenteel karakter.

De incidentele lasten betreffen de kosten aangaande de verhuizing welke eenmalig van aard zijn.

3.4 Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De onderstaande verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op ODZOB van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene bezoldigingsmaximum is vastgesteld op € 178.000, -. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking is het bezoldigingsmaximum vastgesteld op € 230.474, -. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband, waarbij de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Onderstaand de gegevens betreffende de ODZOB:

Wet nommering topinkomens

Functionaris	H.C. Noppen	J.M.L. Tolsma
Functie(s)	Algemeen directeur	Adjunct directeur
Duur dienstverband in 2015	1-1 t/m 30-11	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Soort dienstverband	Inhuur overeenkomst	Tijdelijke aanstelling
Bezoldiging / beloning		
Beloning		94.910
Vaste en variabele onkostenvergoedingen		0
Beloningen betaalbaar op termijn		6.777
Totaal bezoldiging / beloning	136.026	101.687
Toepassing WNT-maximum	€ 230.474, -	€ 178.000, -
Motivering indien overschrijding:	n.v.t.	n.v.t.

In de volgende tabel zijn de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de ODZOB opgenomen. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Ook ontvangen zij geen onkosten vergoeding van de ODZOB.

Leden DB /AB

Deelnemer	Naam		Van	Tot
Gemeente Asten	de heer Th.M. Martens (Theo)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Bergeijk	de heer F.L.J. van der Meijden (Frank)	DB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Best	de heer M. van Schuppen (Marc)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Bladel	de heer A.P. d'Haens (Fons)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Cranendonck	mevrouw C.C.R.M. Meuwissen (Carola)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Deurne	mevrouw N.G.J. Lemlijn (Nicole)	DB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Eersel	de heer C.A.A.A. Tonissen (Chris)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Eindhoven	mevrouw M. Schreurs (Mary-Ann)	DB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Geldrop-Mierlo	mevrouw M. Verdouw (Miranda)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Gemert-Bakel	mevrouw A.A.H.C.M. van Extel - van Katwijk (Anke)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Heeze-Leende	mevrouw W.J.F. van der Rijt - van der Kruis (Wilma)	DB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Helmond	de heer P.H.M. Smeulders (Paul)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Laarbeek	de heer A.J.L. Meulenstein (Tonny)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Nuenen c.a.	de heer P.R. Weijmans (Paul)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Oirschot	de heer F. van Hoof (Frans)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Reusel-De Mierden	de heer C.H.A.M. van de Ven (Cees)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Someren	de heer L.J.M. van de Moosdijk (Leon)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Son en Breugel	de heer J.F.M. Gaillard (Hans)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Valkenswaard	de heer M.J.A. Bax (Marcel)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Veldhoven	de heer P. Wijman (Piet)	DB	1 januari 2015	31 december 2015
Gemeente Waalre	de heer P.J. van Liempd (Paul)	AB	1 januari 2015	31 december 2015
Provincie Noord-Brabant	de heer J.J.C. van den Hout (Johan)	DB	1 januari 2015	31 december 2015

*AB = Lid Algemeen Bestuur

*DB = Lid Dagelijks Bestuur

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen.

3.5 Controleverklaring

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

29 maart 2016

Ter Identificatie 29 maart

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a Better working world

**Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant
Uitkomsten controle en
overige informatie 2015**

Rapportage aan het algemeen bestuur

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT	
ingekomen	
30 MAART 2016	
nr.	

Het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035
5601 KA EINDHOVEN

Eindhoven, 25 maart 2016

HLOS-A8ABNH/bm

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk Kernpunten.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 22 maart 2016 besproken met de directeur en de controller. Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. B. Smeenk RA

Inhoudsopgave

Kernpunten	4	Onafhankelijkheid en controleproces	19
Kernpunten uit onze rapportage	5	Onafhankelijkheid	20
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6	Ons controleproces	21
Conclusie van de controle	7	Totaal aantal pagina's in dit rapport:	23
Onze analyse van het resultaat 2015	8		
Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle	10		
Kwaliteit beheersorganisatie	12		
Interne beheersmaatregelen	13		
Rechtmatigheidsbeheer	16		

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle	Er resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen voor de jaarrekening 2015. Na afronding van de resterende werkzaamheden, zijn wij voornemens om op 6 april 2016 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2015 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
	De jaarrekening is rechtmatig	Wij zijn voornemens bij de jaarrekening van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant een goedkeurende verklaring af te geven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2015 in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving. We hebben wel nog een formele opmerking ten aanzien van het rechtmatigheidsbeheer. Deze opmerking ten aanzien van de naleving van het schatkistbankieren is in dit verslag nader toegelicht.
	Belangrijke voorwaarde: ongewijzigde vaststelling	Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.
Rechtmatigheid	Het rechtmatigheidsbeheer is op orde	Wij constateren dat onze aanbevelingen vanuit het voorgaande jaren op nagenoeg alle vlakken opvolging hebben gekregen. Verdere mogelijkheden ter verbetering zijn met de directie gecommuniceerd.
	De afwijkingen ten opzichte van begroting zijn toereikend toegelicht	Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. In hoofdstuk 4 van deze rapportage lichten wij de controleaanpak en de verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur en accountant nader toe. We constateren dat afwijkingen van baten en lasten vanaf pagina 39 van de jaarrekening toereikend worden toegelicht.

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Controleverklaring

Wij zijn voornemens om na afronding van onze laatste werkzaamheden een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant over het boekjaar geëindigd op 31 december 2015 te verstrekken. In deze verklaring bevestigen wij dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2015 van uw organisatie geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV.

Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt.

Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (hierna ODZOB) heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het BBV dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Wij hebben gedurende onze controle geen verschillen geconstateerd die geleid hebben tot materiële correcties in de jaarrekening. Ook na onze controle resteren geen verschillen.

Onze analyse van het resultaat 2015

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2015 bedraagt € 543.000 voordelig ten opzichte van een begroot saldo van € 80.000 voordelig.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de begroting kan als volgt worden weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2015 (inclusief bijzondere baten/lasten)	Afwijking
Totale lasten	16.528	17.745	1.217
Totale baten	16.608	18.288	1.680
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	80	543	463
Mutaties in reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	80	543	463

Uw begrotingsbeheer

De verschillen tussen de jaarrekening en de gewijzigde begroting zijn aanzienlijk. Per saldo bedraagt de positieve afwijking ten opzichte van de begroting € 463.000, dit voordeel wordt met name veroorzaakt doordat ODZOB meer taken heeft uitgevoerd dan vooraf begroot € 430.000 (voordeel).

Daarmee in lijn zijn de baten en daarmee de samenhangende directe kosten hoger dan begroting als gevolg van het feit dat meer activiteiten zijn uitgevoerd dan begroot. Deze stijging wordt met name veroorzaakt doordat er in de begroting geen rekening is gehouden met in rekening gebrachte externe programmakosten, dit is in de begroting reeds toegelicht. Het totaal van deze taken welke budgetneutraal zijn bedraagt € 1,2 miljoen. Wij merken op dat alle afwijkingen ten opzichte van de begroting uitgebreid en toereikend in de jaarrekening op pagina 39 tot en met 45 zijn toegelicht.

Analyse van de financiële positie

Op basis van de jaarrekening 2015 wordt door het dagelijks bestuur voorgesteld om vanuit het positieve resultaat ter hoogte van € 463.000 een toevoeging aan de bestemmingsreserve ter hoogte van € 60.000 te doen om in de toekomst de fluctuaties in de arbeidsgelerateerde verplichtingen op te kunnen vangen. Het resterende resultaat wordt voorgesteld om aan de algemene reserve worden toe te voegen. Het eigen vermogen van ODZOB inclusief het gerealiseerde resultaat bedraagt € 1.576.000. De solvabiliteit is eind 2015 20,1%. De algemene reserve bedraagt € 609.000 en zal indien het voorstel resultaatbestemming van het dagelijks bestuur wordt overgenomen toenemen tot een bedrag van € 1.090.000. Daarmee beschikt de ODOZB over een weerstandscapaciteit welke nog niet het gewenste niveau heeft € 1.260.000 zoals onderbouwd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ten opzichte van de jaarrekening 2014 heeft de organisatie goede stappen gezet in het kader van risicobeheersing. Zo zijn de verschillende risico's welke ODZOB loopt in kaart gebracht. Deze risico's zijn gekwantificeerd en de kans op voordoen van deze risico's is bepaald. Dit zijn belangrijke stappen om tot een gedegen proces van risicomanagement te komen.

Onze analyse van het resultaat 2015

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

ODZOB heeft tevens de vanaf de jaarrekening 2015 verplicht gestelde financiële kengetallen opgenomen in het jaarverslag. Deze kengetallen zijn verplicht gesteld door de commissie BBV en geven op een relatief eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van ODZOB. Opgemerkt dient te worden dat niet alle kengetallen van toepassing zijn voor de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

De informatiewaarde van deze kengetallen wordt vergroot indien er door het algemeen bestuur streefwaarden worden gedefinieerd voor deze kengetallen. Wanneer aan deze financiële kengetallen een waarde wordt toegekend kan het dagelijks bestuur in haar handelingen tevens sturen op deze streefwaarden.

Financiering

Zoals blijkt uit de paragraaf financiering is in 2015 de kasgeldlimiet niet overschreden. Er is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

Vanaf de invoering van de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

ODZOB heeft in de toelichting bij de jaarrekening hierover adequaat gerapporteerd. Hierbij blijkt dat het drempelbedrag in het tweede en vierde kwartaal is overschreden. Hoewel hiermee formeel gezien sprake is van een rechtmatigheidsfout zijn er geen financiële consequenties en is er geen sprake van een financiële onrechtmatigheid. Om deze reden hebben wij deze onrechtmatigheid niet opgenomen in ons overzicht met controleverschillen. Wij hebben vastgesteld dat hierover adequaat is gerapporteerd in de jaarrekening.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen. Wij kunnen ons met deze schattingen verenigen.

Vordering op de Milieudienst van het MRE (voorheen: SRE)

ODZOB heeft de afgelopen jaren de kosten van garantielonen in rekening gebracht bij de latende partijen. Tot en met de jaarrekeningcontrole 2014 bestond er onzekerheid of deze vorderingen door het MRE zouden worden geaccepteerd en betaald.

Om deze doorlopende discussie te beëindigen hebben de besturen van het MRE en ODZOB besloten een mediator in te schakelen om tot een structurele oplossing van deze discussie te komen. Deze mediation heeft ertoe geleid dat er een overeenkomst is gesloten tussen het MRE en ODZOB. Hierin is afgesproken dat het MRE een compensatie betaald voor de garantielonen van € 1.600.000. Dit bedrag dient in de komende drie jaren in gelijke tranches te worden betaald met de eerste betaling voor 31 december 2015.

Gedurende 2015 heeft het MRE reeds het gehele bedrag van € 1.600.000 betaald aan ODZOB. De extra kosten die de garantielonen tot en met 31 december 2015 met zich mee hebben gebracht zijn ten laste van deze bijdrage gekomen. Het resterende bedrag (€ 664.000) is als vooruitontvangen bedrag op de balans opgenomen en wordt conform originele afspraak in 2016 en 2017 ingezet.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van ODZOB hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij steunen voor de processen Inkopen & Betalingsverkeer, Personeel en Baten op uw interne beheersing, hetgeen betekent dat wij minder uitgebreide werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Automatisering

In het kader van de controle van de jaarrekening brengt de accountant ook verslag uit omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden.

De nieuwe regeling op hoofdlijnen

Gemeenten en hun Gemeenschappelijke Regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door gemeenten beheerde stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

Gevolgen

Ondernemingsactiviteiten van Gemeenschappelijke Regelingen zijn door de nieuwe regeling vanaf 1 januari 2016 belast met Vpb. Over de jaarlijkse (fiscale) winst is Vpb verschuldigd tegen een tarief van 25%, met een tariefsopstapje van 20% over de eerste € 200.000. Met deze belastinglast zal jaarlijks rekening moeten worden gehouden in de begroting en jaarrekening. Ook zal uiteraard jaarlijks na afloop van het boekjaar een aangifte Vpb moeten worden ingediend. De eerste aangifte zal dus in 2017 moeten worden ingediend en mogelijk zelfs later, indien gebruik wordt gemaakt van de uitstelregeling.

Stand van zaken

ODZOB wordt bij de implementatie van de Vpb-plicht bijgestaan door een externe deskundige. Hierbij is er inzicht in de baten en lasten van ODZOB, zijn de mogelijke Vpb-plichtige activiteiten in kaart gebracht en is een schriftelijk standpunt ingenomen met de zienswijze van ODZOB over deze mogelijke Vpb-plichtige activiteiten. Deze standpunten zijn besproken met de Belastingdienst welke heeft aangegeven de standpunten van de ODZOB te begrijpen. Op dit moment beraadt de Belastingdienst zich over deze standpunten en is ODZOB in afwachting van een reactie hierop.

Advies

Aangezien het nog onduidelijk is of ODZOB Vpb-plichtig wordt is het van belang om de eventueel Vpb-plichtige activiteiten administratief op een adequate wijze te volgen. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat indien ODZOB een aangifte Vpb dient te verzorgen in 2017, dit administratief ook mogelijk is.

Vernieuwing BBV

Het definitieve Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV met de wijzigingen voortvloeiende uit het traject Vernieuwing BBV en uit de invoering van de Vennootschapsbelasting is op 17 maart 2016 geplaatst in het Staatsblad.

Omdat openbare lichamen ingesteld op grond van de Wgr eerder hun begroting moeten opstellen zullen de wijzigingen van dit besluit voor het eerst doorwerken in de begrotingsvoorbereiding voor het jaar 2018. Wel wijzen wij u erop dat in de begroting 2016 (en jaarrekening 2016) rekening gehouden dient te worden met de verwerking van de effecten van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht.

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Door middel van onze vaktechnische brochures informeren wij u in 2016 over de details van de wijzigingen binnen het BBV.

Wijziging aanbestedingswet

Op dit moment is de Tweede Kamer bezig met het wijzigingen van de aanbestedingswet. Na behandeling en goedkeuring door de Tweede Kamer zal het wetsvoorstel voor inwerkingtreding aan de Eerste Kamer worden gestuurd. Een van de belangrijkste wijzigingen betreft het verdwijnen van het IIB-regime. Dit betekent dat vanaf 18 april 2016 geen IIB procedure meer gestart kan worden. Opdrachten die nu nog onder dit IIB-regime vallen, zullen vanaf die datum volgens het normale volledige regime moeten worden aanbesteed.

Door middel van onze vaktechnische brochures informeren wij u in 2016 over de details van de wijzigingen binnen de aanbestedingswet.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

In paragraaf Rechtmatigheid van hoofdstuk Ons controleproces hebben wij de gehanteerde kaders voor onze rechtmatigheidscontrole nader toegelicht. Buiten hetgeen reeds eerder is gemeld, hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd in het kader van rechtmatigheid. In het vervolg van deze paragraaf geven wij onze bevindingen bij deze onderwerpen.

Het controleprotocol, inclusief het normenkader is op 24 september 2015 door het algemeen bestuur vastgesteld. Het normenkader is intern bij uw organisatie niet vertaald in interne controleprotocollen, de geïdentificeerde risico's en de getroffen beheersmaatregelen zijn dan ook niet zichtbaar in kaart gebracht. Deze beheersmaatregelen zijn echter wel in voldoende mate aanwezig en door ons te toetsen. Gezien de beperkte omvang van de organisatie is er geen sprake van een verbijzonderde interne controle.

Zoals reeds aangegeven kan de beheersing voor een aantal processen nog in beperkte mate verbeterd worden. Hierover hebben wij aan de directie in onze managementletter op 18 januari 2016 gerapporteerd. De bevindingen zien toe op een optimalisering van de bedrijfsvoering en bevatten geen aandachtspunten die in onze visie aandacht van het bestuur behoeven. Wij constateren dat ODZOB hiermee aan de slag is gegaan en diverse verbeteringen heeft doorgevoerd. Wij adviseren u om aandacht te blijven geven aan de interne beheersing en verdere optimalisatie door te voeren hieromtrent.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Formele bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Eind 2014 is het eigen inkoopbeleid geformaliseerd en deze is gedurende 2015 verder ingebed in de organisatie. Dit eigen inkoopbeleid maakt onderdeel uit van het normenkader welke door ons in het kader van de accountantscontrole wordt getoetst.

Intern is een analyse opgesteld in hoeverre de organisatie heeft voldaan aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen, de aanbestedingswet en aan het eigen inkoopbeleid.

Voor wat betreft de contracten die in 2015 zijn afgesloten, geldt dat de organisatie aan bovengenoemde wet- en regelgeving moet voldoen. Wel constateren wij dat voor enkele inkooptrajecten van de zogenaamde 2B-diensten ODZOB verzuimd heeft om de rechtmatige gunning te melden bij de EU. Dit betreft een formele onrechtmatigheid waar wij enkel in ons accountantsverslag melding van behoeven te maken. Wij hebben uit onze controle geen verschillen geconstateerd welke de rapporteringstolerantie overschrijden.

De begrotingsoverschrijdingen zijn goed toegelicht

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. In hoofdstuk Ons controleproces van deze rapportage lichten wij de controleaanpak en de verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur en accountant nader toe.

In de financiële verordening is vastgelegd dat het dagelijks bestuur overschrijdingen van meer dan € 50.000 op kredieten en programma's meldt aan het algemeen bestuur. Wij constateren dat op totaal lastenniveau de totale lasten ter hoogte van € 17.745.000 de gewijzigde begroting ter hoogte € 16.528.000 overschrijden, maar dat hier direct gerelateerde baten tegenover staan.

De afwijkingen van de baten en lasten op subcategorieniveau zijn in de jaarrekening op pagina 39 tot en met 45 inzichtelijk en toereikend toegelicht. Daar de afwijkingen toereikend zijn toegelicht en gecompenseerd worden door direct samenhangende baten, hebben de afwijkingen geen impact op ons rechtmatigheidsoordeel.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw organisatie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij ODZOB betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Onafhankelijkheid en
controleproces

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid en controleproces

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie ODZOB en EY

De belangrijkste wijzigingen in de ViO hebben betrekking op:

- ▶ een nadere toetsing van geschenken en uitingen van gastvrijheid vanaf een grens van € 100. Dit geldt zowel voor ontvangen als verstrekte geschenken en uitingen van gastvrijheid;
- ▶ een verbod van sponsoring van een assurancecliënt ter verkrijging van naamsbekendheid.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en de managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar waarbij verder een afkoelingstermijn van drie jaar geldt. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ Barry Smeenk, executive director, betrokken sinds 2013
- ▶ Harm Lodewijks, manager, betrokken sinds 2015

Dit betekent dat deze wetswijziging de komende jaren nog geen invloed zal hebben voor ODZOB.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurancediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurancedienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurancedienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Wat is de reikwijdte van onze opdracht

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van ODZOB gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Onze controleaanpak in het kort

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn; beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van ODZOB.

In hoofdstuk Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle hebben wij u inzicht gegeven in de significante risico's, onze controleaanpak en bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het dagelijks bestuur van ODZOB heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Het normenkader en de goedkeuringstolerantie zijn op 24 september 2015 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 177.000 (1%) en voor onzekerheden € 532.000 (3%). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

De rapporteringstolerantie, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op € 50.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	–	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	–

Belangrijke aandachtsgebieden in de controle

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het dagelijks bestuur en de algemeen bestuur over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2015 onderkend.

Aan de volgende punten werd extra aandacht besteed bij het nader uitwerken van onze controleaanpak:

- ▶ Financiële positie en kwaliteit resultaat
- ▶ Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- ▶ Rechtmatigheid
- ▶ WNT
- ▶ Afwikkeling vordering SRE garantielonen
- ▶ Schatkistbankieren

Begrotingsbeheer

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Voor een juiste oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Het is de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur om hier dan tijdig een besluit over te nemen.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om de begrotingsrechtmatigheid van de lasten en investeringen te toetsen. Dit doen wij onder andere door:

- ▶ vast te stellen of begrotingsafwijkingen tijdig zijn gesignaleerd en zijn omgezet in een begrotingswijziging ter autorisatie aan het algemeen bestuur;
- ▶ vaststellen of kostenoverschrijdingen leiden tot een onrechtmatigheid, welke meegewogen moet worden in het accountantsoordeel of niet. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid hoeven niet te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015-2017. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaarden criterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Standaard 240, "De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten").

Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het algemeen bestuur als bij het dagelijks bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Naleving wet- en regelgeving

Wij informeren het algemeen bestuur over fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben.